

**YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BİLGİSAYAR VE ÖĞRETİM TEKNOLOJİLERİ EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI**

**E-KİTAP TASARIMI VE KULLANIMINA İLİŞKİN
ÖĞRETMEN ADAYLARININ GÖRÜŞLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ERKAN BAL

Lefkoşa

Temmuz, 2015

**YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BİLGİSAYAR VE ÖĞRETİM TEKNOLOJİLERİ EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI**

**E-KİTAP TASARIMI VE KULLANIMINA İLİŞKİN
ÖĞRETMEN ADAYLARININ GÖRÜŞLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ERKAN BAL

Danışman: Yard. Doç. Dr. Murat TEZER

Lefkoşa

Temmuz, 2015

JÜRİ ÜYELERİNİN İMZA SAYFASI

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'ne,

Erkan BAL'ın "E-Kitap Tasarımı" Ve Kullanımına İlişkin Öğretmen Adaylarının Görüşleri" başlıklı tezi 10 temmuz 2015 tarihinde, aşağıdaki jüri tarafından Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Anabilim Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Başkan: Prof. Dr. Ayşe Çakır İLHAN Ankara Üniversitesi

Üye: Doç Dr. Fezile ÖZDAMLI, Yakın Doğu Üniversitesi

Danışman: Yard. Doç. Dr. Murat TEZER , Yakın Doğu Üniversitesi

Onay

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
1988
Prof. Dr. Orhan ÇİFTÇİ
Enstitü Müdürü

ÖNSÖZ

İnsanlığın var oluşundan bugüne dek insani ihtiyaçlar sonucunda gözlem, algılama ve buna bağlı olarak öğrenme olgusu ortaya çıkmıştır. İnsanlar bugün adına teknoloji dediğimiz teknik gelişmişlik düzeylerini sürekli geliştirmiş ve bugünkü haline getirmişlerdir. Sürekli gelişim ve değişim içerisindeki dünyada eğitim ve öğretim alanının çağa ayak uydurması hatta geleceği inşa etmesi gerekmektedir. Teknoloji ve eğitim doğal bir döngü içerisinde birbirlerini geliştirmelidirler. Bilgisayar teknolojisinin gelişmesiyle eğitimin teknoloji destekli ve odaklı gelişmesi bilimsel bilginini hızlı gelişmesi ve sürekli değişkenlikler göstermesini sağlamaktadır. Günümüzde zaman kavramının iş odaklı olması eğitiminde zamanı en az ve en verimli kullanma ihtiyacını yaratmıştır. Eğitimde zaman ve mekan kavramını esneten e-öğrenme teknolojik gelişmelerle yerini uzaktan eğitime bırakmış ve zaman, mekan esnekliği kavramını genişleterek eğitimi var eden bir olgu haline gelmiştir.

Kuşkusuz ki öğrenmede kullanılan en yaygın materyal kitaplardır. Yakın yıllara kadar sadece basılı olarak yada yazılı metinlerin sadece dijital ortamlara atılmasıyla gelişimini sürdüren kitaplar önce e-kitap günümüzde ise etkileşimli e-kitap formunu almıştır. E-kitapların sunduğu çoklu ortam seçenekleri ve etkileşimli öğrenim ve iletişim sunulması, öğrenimin zamanın kısalması ve etkisinin artması öğrenci ve öğretmenler açısından önemli etkenlerdir. Öğrenci ve öğretmenlerin bu gelişmelerden haberdar olmaları ve gerekse örgün eğitime gerekse uzaktan eğitimde etkili bir materyal olarak kullanılmalıdır. Bu çalışmada eğitim teknolojilerinin gelişimine ve buna bağlı olarak e-kitapların eğitimdeki rolüne vurgu yapılarak öğretmen adaylarının e-kitaba yönelik tutumlarını belirlemek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırmamızın gelecekte bu konuda yapılacak çalışmalara ve kişilere yol göstereceği düşünülmektedir.

Yüksek lisans eğitimimin başlangıcından bu yana bilgileriyle beni aydınlatan, tüm akademik çalışmalarımda beni destekleyen ve yanımda olan Doç. Dr. Hüseyin Bicen'e ve Doç. Dr. Fezile Özdamlı'ya, tez sürecinde yanımda olan ve bilgileriyle yof gösteren danışmanım Yard. Doç. Dr. Murat Tezer'e lisans eğitimimden bu yana bana geleceğimi şekilendirmemde yol gösteren ve bu günlere gelmemde emeği olan her zaman yanımda, bana destek ve örnek olan hocam Prof. Dr. Nilgün Abisel'e ve Prof. Dr. Atila Türk'e ve beni yetiştirip bu günlere getiren sevgili anne ve babam'a teşekkür ederim.

**Saygılarımla,
Erkan BAL**

ÖZET

E-KİTAP TASARIMI VE KULLANIMINA İLİŞKİN ÖĞRETMEN ADAYLARININ GÖRÜŞLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Bal, Erkan

Yüksek Lisans, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Yard. Doç. Dr Murat TEZER

Temmuz 2015, 89 Sayfa

Bu çalışma öğretmen adaylarının e-kitap tasarımı ve kullanımına ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırma nicel bir çalışma olup öğrencilerden kullandıkları e-kitap'a yönelik görüşlerinin analizine göre modellenmiştir. Araştırmanın, çalışma grubunu Yakın Doğu Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Okul Öncesi Öğretmenliği bölümünde eğitim gören gönüllü 80 öğrenciden oluşturulmuştur. Çalışma grubu uzaktan eğitim olarak verilen Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi II derslerine kayıtlı öğrencilerden oluşmaktadır. Dönem başında öğrencilere e-kitaplar hakkında bilgiler verilmiş daha sonra AİT II e-kitap görsel olarak tanıtılmış, öğrencilere kullanımıyla ilgili tüm bilgiler verilmiş ve e-kitap öğrencilere dağıtılmıştır. Dönem sonunda, hazırlanan e-kitap ve kullanımına ilişkin öğretmen adaylarının görüş anketi uygulanmıştır. Bu araştırmadan elde edilen bulgulara göre öğretmen adaylarının e-kitap ve kullanımına ilişkin görüşlerinin genel olarak olumlu yönde olduğu sonucuna ulaşılmış ve uzaktan eğitime olumlu katkılar sağlayacağı ve örgün eğitime destek olabileceği belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: E-Kitap, Tasarım, Öğretmen Adayları, Görüş

ABSTRACT

EVALUATION OF TEACHER CANDIDATES' OPINIONS ABOUT E-BOOK AND IT'S USE

Bal,Erkan

Master Thesis, Department of Computer Education and Educational
Technology

Thesis Supervisor: Assist. Prof. Dr. Murat TEZER

July 2015, 84 Pages

This study was aimed to determine the opinions of teacher candidates about structure of e-book. This research is a quantitative study which is modelled based on the analysis of the opinions of students about e-book they used. Participants of the study consisted of 80 voluntary students studying in the department of Pre-school Education in Atatürk Education Faculty at Near East University. The study group consisted of students who enrolled in Atatürk Principles and History of Turkish Revolution course given as distance education. In the beginning of the semester; students were informed about e-books, then AIT II e-book was presented visually, students were informed about how to use it and the e-book was distributed to the students. At the end of the semester; a survey about the opinions of teacher candidates related with the prepared e-book and it's use was administered to the students. According to the results, it was revealed that perception levels of teacher candidates related with e-book and it's use were generally positive, it would contribute to distance education positively and it would also be a support for formal education.

Keywords: E-Book, Design, Teacher Candidates, Opinions

İÇİNDEKİLER

BÖLÜM I

GİRİŞ.....	1
1.1 Problem	2
1.2 Amaç	3
1.3 Önem	4
1.4 Sınırlılıklar	5
1.5 Tanımlar	5

BÖLÜM II

KAVRAMSAL ÇERÇEVE ve İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	7
2. 1 KAVRAMSAL ÇERÇEVE	7
2.1.1 Okuma.....	7
2.1.2 E-öğrenme.....	8
2.1.3 Eğitimde Görsel Materyal Tasarımı	10
2.1.4 Uzaktan Eğitim	11
2.1.4.1 Uzaktan Eğitim Gelişimi.....	12
2.1.4.1 .1 Mektupla Öğretim dönemi.....	12
2.1.4.1 .2 Radyo ve Televizyon Dönemi.....	13
2.1.4.1 .3 Açık Üniversiteler Dönemi.....	13
2.1.4.1 .4 Tele Konferans Dönemi.....	14
2.1.4.1 .5 İnternet /Web Dönemi.....	14
2.1.5 E-Kitap.....	15
2.1.5.1 E-kitapların Gelişimi.....	18
2.1.5.2 E-kitap Biçimleri.....	19
2.1.6 Etkileşimli E-Kitap.....	23
2.1.7 Uzaktan Eğitim Ve E-Kitap.....	25
2. 2 İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	26

BÖLÜM III

YÖNTEM.....	34
3.1 Araştırma Modeli	34
3.2 Çalışma Grubu.....	34
3.3 Veri Toplama Araçları.....	35
3.4 E-Kitap Tasarımı.....	35
3.4.1 Tasarımında Kullanılan Donanım.....	36
3.4.2 Tasarımında Kullanılan Yazılımlar.....	36
3.4.2.1 Adobe InDesign Cs6.....	36
3.4.2.2 Adobe Photoshop CS6.....	36
3.4.2.3 Kvisoft FlipBook Maker Pro.v4.0.....	37
3.4.2.4 Adobe Flash Player	37
3.4.3 Kapak Tasarımı.....	38
3.4.3.1 Ön Kapak Tasarımı.....	38
3.4.3.1 Arka Kapak Tasarımı.....	39
3.4.4 Sayfa Tasarımı.....	40-42
3.5 AİT II E-Kitap Uygulama Süreci.....	43
3.6 Verilerin Çözümü ve Yorumlanması.....	43

BÖLÜM IV

BULGULAR ve YORUMLAR.....	45
4.1 E-kitabın Eğitsel Yapısına Yönelik Bulgular.....	45
4.2 E-kitabın Basılı Kitap yerine Kullanılabilme durumun Yönelik Bulgular	46
4.3 E-kitabın Tasarımına Yönelik Bulgular	47

BÖLÜM V

SONUÇLAR ve ÖNERİLER	49
5.1 Sonuç ve Tartışma	49
5.1.1 E-kitabın Eğitsel Yapısına Yönelik Sonuçlar.....	50
5.1.2 E-kitabın Basılı Kitap yerine Kullanılabilme durumun Yönelik Sonuçlar	51
5.1.3 E-kitabın Tasarımına Yönelik Sonuçlar	51

5.2 Öneriler.....	52
5.2.1 E-kitabın Eğitsel Yapısına Yönelik Öneriler	52
5.2.2 E-kitabın Basılı Kitap yerine Kullanılabilme durumun Yönelik Öneriler.....	53
5.2.3 E-kitabın Tasarımına Yönelik Önerilerr.....	53

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Mektupla Eğitim Veren Saskatchewan Okulu, Kasım 1948	12
Şekil 2. Carl Menzer'in Iowa Üniversitesi'nde Yayını, 1925-1930	13
Şekil 3. Bir Öğrenci Open University Uzaktan Eğitim Yayınını İzlerken 1971	13
Şekil 4. Prof. CC Clark Evinden Bir Ders Yürütürken New York Üniversitesi (1935)	14
Şekil 5. Gutenberg'in Matbaası Makinası	16
Şekil 6. Bush's Memex	17
Şekil 7. Dynabook	18
Şekil 8. Etkileşimli E-Kitap (Bozkurt Ve Bozkaya, 2013)	24
Şekil 9. Öğrenen Ve Öğretenin Etkileşimini Arttırmak İçin E-Kitapların Rolü (Shiratuddin Ve Ark., 2003)	31
Şekil 10. AİT II etkileşimli e-kitap ön kapak	38
Şekil 11. AİT II etkileşimli e-kitap arka kapak	39
Şekil 12. - Şekil 45. AİT II e-kitap Sayfa tasarımı	40

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1. Etkileşimli E-Kitap Hazırlama Adımları(Bozkurt Ve Bozkaya, 2013).....	28
Tablo 2. Etkileşimli E-Kitap Değerlendirme Kriterleri Bozkurt (2013)..	30-32
Tablo 3. Verilerin çözümlenmesinde kullanılan sınırlar.....	44
Tablo 4. E-kitabın Eğitsel Yapısına Yönelik Bulgular.....	45
Tablo 5. E-kitabın Basılı Kitap yerine Kullanılabilme durumun Yönelik Bulgular.....	46
Tablo 6. E-kitabın Tasarımına Yönelik Bulgular.....	47

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde araştırmaya ilişkin problem, amaç, önem, sınırlılıklar ve tanımlara yer verilmiştir.

1.1 Problem

Teknolojik gelişmelerle birlikte insanın doğası değişmiş beden gücü yerine düşünmeyi esas alan bir yapıya bürünmüştür. Tarihsel süreçte düşünme beraberinde eğitimi ve öğretimi doğurmuştur. Her geçen gün gelişen teknoloji odaklı çağımız bilişim çağı olarak adlandırılmıştır.

Bilişim teknolojilerini etkili kullanabilmek için eğitim teknolojisi kavramının bilinmesi gerekir eğitim teknolojisi kavramı zaman içerisinde giderek genişlemiştir (Gülcü, Solak, Aydın ve Koçak, 2013). Bu gelişmeler eğitim ve öğretimi de ihtiyaçlar doğrultusunda geliştirmiş, tasarlanmış ve bugünkü şeklini vermiştir. İnternet, 1960'lı yıllarda başlayan araştırmaların ışığında 1980'lerden itibaren dünyayı dijital olarak birbirine bağlayan bir ağ ile teknolojik bir devrim yaratmıştır. Bilgisayarlar ve bilgisayar ağları arsında bağlantı sağlayan bir yazılım ve donanım alt yapısı olan internet iletişim adına dünya tarihindeki en çarpıcı gelişmelerden biri oldu. (Uçar, 2013:169). Teknoloji destekli eğitim zaman içinde internetinde etkisiyle teknolojinin yönettiği bir sisteme dönüşmüş bilgisayarların, tabletlerin ve mobil cihazların hayatımıza girmesiyle eğitim ve öğretime istenilen yer ve zamanda ulaşmak kolaylaşmış ve bir yaklaşım olarak e-öğrenme modeli, açık ve uzaktan eğitim hayatımızdaki yerini almıştır.

Uzaktan eğitim ve eğitimin tüm biçimleri öğrenen ve içeriğin karşılıklı etkileşimidir (Anderson, 2003). Bu etkileşim zorunluluğunun uzaktan eğitimde ortaya çıkardığı zorunlu ihtiyaçlar iyi bir iletişimin sağlanması için geliştirilen,tasarlanan ders materyalleridir. Ders içeriklerin elektronik ortamda tekrar oluşturulup tasarlanabilmesiyle e-kitap sayıları ve e-öğrenme ortamlarının önemi artmıştır (Önder, 2010). E-kitapların kullanımı çoğalan bilgilerle birlikte zorunlu hale gelmiş ve basılı kitapların yerini almıştır. Dünya üzerinde yeni bilgiler artmaktadır,bu nedenle bulunduğumuz çağı, bilgi çağı olarak isimlendirilmektedir (Akkoyunlu,1998). E-öğrenme klasik eğitimin temel unsurlarının da elektronik ortamda daha etkin ve hızlı kullanılabilmesini sağlamıştır. Öğrenci görüşleri ve başarı ölçme klasik yöntemden daha kolay ve daha az zamanda elektronik ortamda uygulanarak daha etkili sonuçlar alınabilir (Lotrean, 2009). Bilişim teknolojilerini etkili kullanabilmek için eğitim teknolojisi kavramının bilinmesi gerekir. Eğitim Teknolojisi kavramı zaman içerisinde giderek genişlemiştir (Gülcü, Solak, Aydın ve Koçak, 2013). Günümüzde eğitim ve teknolojinin birbirine ne kadar bağlı oldukları biliniyor. Bilgi ve iletişim çağında teknolojilerdeki hızlı gelişmeler eğitimin yapısını da değiştirmektedir. Eğitim açısından,teknolojinin bir öğretim aracı olarak kullanılması zamanla vazgeçilemez hale gelmektedir (Bicen, 2012). 2000'li yıllardan sonra kod dillerinin gelişmesiyle e-kitaplar hızla gelişmiştir (Lebert, 2009).

Bu gelişmelerle birlikte ortam seçeneklerinin yanı sıra etkileşim imkanı da sağlandı ve e-kitaplar etkileşimli hale gelebildi. Günümüzde etkileşimli e-kitap çoklu ortam seçeneklerinin yanında içeriğine görsel ve işitsel bir çok malzemenin konulabilmesiyle uzaktan eğitimin ders materyallerinden biri haline gelmiştir, e-kitapların eğitimdeki öğretme ve öğrenmeye olan katkısının araştırılması,tasarım kriterlerini belirlenmesi ve öğrencilerin e-kitap kullanmalarından

sonra e-kitaba olan görüşlerinin belirlenmesinin alana ve literatüre sağlayacağı katkı da görülen bir gerçektir. Bu bağlamda araştırmanın problem cümlesi e-kitap tasarımı ve kullanımına ilişkin öğrenci görüşleri nelerdir? şeklindedir.

1.2 Amaç

Teknolojideki gelişmelerle birlikte E-kitaplar ve e-yayınlar olan ilgi artmıştır. Bu artış beraberinde okuyucu ve üretici miktarını da arttırmış ve bu sektörde ticari bir pazar yaratmıştır. E-öğrenme de kullanılan e-kitapların kullanışlılığının artmasıyla birlikte eğitimde kullanılmak üzere üzerinde yapılan çalışmalarda artmıştır. Yapılan çalışmalara rağmen öğrenciler açısından e-kitap muğlak bir terim olmaktan ileriye gidememektedir. Ülkemizdeki eğitim sisteminde kendisine yer bulamayan e-kitaplar konusunda geleceğe yönelik çalışmalar hala devam etmektedir.

Bu çalışmanın amacı e-kitapların kullanılması kapsamında tasarlanan Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi dersinin e-kitabının öğrenciler tarafından kullanılması sonucunda öğrencilerin görüşlerinin belirlenmesidir.

Genel amaca ulaşabilmek için alt amaçlar hazırlanan e-kitap hakkında öğrencilerin ;

1. Öğrenme ve öğretme boyutuna yönelik görüşleri nelerdir?
2. Basılı kitaplara göre tercih edilebilirliği hakkındaki görüşleri nelerdir?
3. Tasarım ölçütlerinin belirlenmesi açısından tasarıma yönelik görüşleri nelerdir?

1.3 Önem

İnsanlığın yazıyı bulmasından sonraki asırlarda insanın eğitim ve öğretiminde kullanılan en temel araç yazıların yazıldığı ve nesillere aktarıldığı kaynaklar olmuştur. Zamanla kil tabletler, madenler, ağaç levhalar, kemik, papirüs, parşömen, kağıt ve son olarak dijital ortama aktarılan yazılı kaynaklar bugün etkileşimli, geri dönüt alına bilen bir hale gelmiştir.

E-öğrenme ortamlarının artmasıyla e-öğrenmeye yönelik yeni ders materyalleri, öğrenmeyi kolaylaştıracak elektronik ortama aktarılmış ders kaynaklarına ihtiyaç duyulmuştur (Tezer & Bicen, 2008). Zamanla e-kitaplar içinde yazılar ve görüntülü malzemeleri bir araya getiren uygulamalarla çoklu resim, video ekleme özellikleriyle talep gören bir ders materyali haline gelmiştir, e-öğrenme malzemelerinin tümünün tek bir ortamda ulaşılabilir olması ve çevrim içi veya çevrim dışı kullanılabilir olması etkileşimli e-kitabın değerini gözler önüne sermektedir. Kullanıcı talepleri sonucunda artık bir çok kütüphane kitap ve kaynaklarını dijital ortamda kullanıcılara sunmaktadır (Ferguson, 2008). E-kitaplar erişim kolaylığı, depolama ve aktarımının yanı sıra kullanıcıların sanal ortamlara olan ilgilerinin artmaya başlamasıyla birlikte birçok yayıncı kuruluş, kütüphane veya eğitim kurumlarının ilgisini çekmiştir (Bozkurt ve Bozkaya, 2013). Uzaktan eğitim sürecinde kullanılmaya başlayan etkileşimli e-kitaplar; iletişim ve etkileşim özellikleriyle farklı öğrenci tiplerine uygun ve çoklu ortam özellikleriyle öğrenim sürecine katkı sağlar (Daft ve Lengel, 1984).

Bilinen bir gerçek olarak e-kitaplarda etkileşimli, çoklu ortam ve iletişim ortamları ile zenginleştirilen kaynakların kullanımı öğrenme sürecini etkili ve kalıcı boyuta taşımıştır (Daft ve Lengel, 1984).

Literatür taraması yapıldığında gittikçe gelişen e-kitapların etkileşim boyutunu, video ile zenginleştirilmesini ve bu son halini alan etkileşimli e-kitabın tasarımdaki değişim ve gerekliliklerinin tümünü göz önünde bulundurup anlatımlı ders

video ile zenginleştirilmiş e-kitap tasarlanıp ve öğrenciler tarafından kullanılarak görüşlerinin tespiti yapıldığı bir çalışma daha bulunmamaktadır.

Öğrenci görüşlerinin belirlenmesi gelecekte yapılacak çalışmaların şekillenmesinde ve e-kitabın öğrenen gözüyle şekillenmesine katkı sağlayacağı umulmaktadır.

1.4 Sınırlılıklar

Bu Araştırma, Yakın Doğu Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Okul Öncesi Öğretmenliği bölümünde eğitim gören ve zorunlu ders olan Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi 102, dersini uzaktan eğitim olarak alan gönüllü 1.sınıf öğrencilerinden 80 öğrenci ile sınırlıdır.

1.5 Tanımlar

Uzaktan Eğitim:

Zaman ve mekan sınırı olmadan istenilen zamanda ve yerde uzaktan eğitim, iletişim ve etkileşim sağlanarak eşzamanlı yada eşzamansız eğitim verilmesi ve alınması sürecidir.

E-Yayıncılık:

Bilgi ve belgelerin elektronik ortamlarda veya web ortamında dağıtılmasına e-yayıncılık denir.

E-Kitap:

Basılı kaynakların elektronik ortama aktarılıp okunulabilen medya formatıdır.

Etkileşimli E-Kitap:

Yazı,video,ses,animasyon,3D görüntü ve sanal nesneler vb. çoklu ortam malzemelerinin kullanılarak oluşturulan karşılıklı iletişim sağlayan interaktif bir ortamdır.

Tasarım:

Yapılması düşünülen bir şeyin düşünüldüğü haliyle oluşturulma sürecinde yaratılan bir strateji ile olgunlaştırılmasıdır.

BÖLÜM II

KAVRAMSAL ÇERÇEVE ve İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde,uzaktan eğitim ve e-kitaplardan kavramlarından bahsedilmiş ardından,konuyla ilgili Literatür yapılmış çalışmalar özetlenerek araştırmanın kavramsal çerçevesine eklenmiştir.

2. 1 KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Kavramsal çerçeve bölümünde çalışmaya ilişkin okuma, e- öğrenme uzaktan eğitim, eğitimde görsel materyal tasarımı ve e-Kitap kavramları alt başlıklarıyla verilmiştir.

2.1.1 Okuma

Bilgi, insanlığın homosapien atalarının düşünerek hareket etme yetilerini kazandıklarından bu yana yeme,içme ve barınma kadar önemli bir ihtiyaç olarak karşımıza çıkmaktadır; Zira insan tüm yaşam ihtiyaçlarını bilginin sağladığı teknik gelişmişlik düzeyine borçludur. İnsanların bilgilerini kayıt altına alarak kullanma ve geleceğe aktarma ihtiyacı bilgileri önce resimlerle sonra simge ve ya sembollerle sistematik hale getirmelerini ve buna bağlı olarak ortak anlamları görüp algılama okuma sürecini başlatmışlardır. Okumak sembolleri anlamlandırma etkinliği olarak (Demirel, 1990). Anlamlandırılan olayları beyinde canlandırma ve metinlerde bahsedilen kişi veya yerleri beyinde depolayarak olaylar arasında bağlar kurarak zihni sürekli canlı tutabilen bir olgu ve (Bamberger, 1990, s. 2). düşünmeye yönlendiren zihin egzersizi sağlayan bir araçtır (Reading, 1997).

Bireylere okuma alışkanlığının kazandırılabilmesinin etkili yollarından biri bu kaynaklara kolay ulaşımını sağlamaktır. İstenilen bilgiye kolay ulaşabilme öğrencilerin okuma alışkanlıklarında olumlu etkilere yol açabilecektir (Selvi, 1998, s.173). Teknolojinin yarattığı gelişmelerle birlikte okuma alanları genişlemiştir. Gündelik hayatımızın parçası olan Bilgisayar, televizyon ve mobil cihazlar gibi teknolojik cihazlarla kitaplar dijital ortamlardan okunabilir hale gelmiştir. İnsanlar zamanlarının büyük kısmını bilgisayar karşısında geçirmekte ve ekran üzerinde birçok yazı okumaktadırlar. Buna bağlı olarak “ekran okuma” adıyla yeni bir okuma şekli ortaya çıkarılmıştır. (Dillon, 1992).

Ekrandan okuma, dijital ekran aracılığıyla görüntülenebilen metinleri dijital olarak okuma eylemidir (İleri, 2011: 2). Bilgilerin dijital ortamlarda paylaşılması geleneksel öğrenme becerilerinin yerine teknolojik becerileri edinilmesi zorunluluğunu doğurmuştur (Hillusend, 2007). İnsanların okumaya olan görüşlerinin iyi yönde gelişmesi için kazandırılması gereken teknolojik beceriler önce aile daha sonra eğitim kurumlarındaki öğretmenler yardımıyla gerçekleştirilmelidir. Woollerton'a (2010) göre geleceğin öğrencileri profili günümüz geleneksel sınıf içi deneyimlerle bir daha karşılaşmayabilirler. Ders kitaplarını satın almak ve sınıflara ortamlarına taşımak zorunda kalmayabilirler.

2.1.2 E-öğrenme

Teknolojik gelişmelerle eğitim ve öğretimin alanları genişlemiştir. Başarının hıza bağlı olduğu günümüzde eğitim ve öğretim alanında zaman ve mekan sınırlamasının kalkması düşüncesi teknolojininde yardımıyla elektronik ortamlarda gerçekleşebilmektedir. Elektronik ortamlarda gerçekleşmeye başlayan eğitim ve öğretim yeni bir kavram olarak elektronik öğrenmeyi hayatımıza kazandırmıştır.

E-öğrenme, öğrenenlerin bilgi ve performanslarının artması için amaca uygun çözümleri sunabilen web teknolojilerinin kullanılmasıdır (Rosenberg, 2001:28). E-öğrenmeyle eğitim ve öğretim sunduğu imkanların

yer ve zaman kavramı olmaksızın eşit olarak sunulabilmesi sağlanacaktır. e-öğretimle eğitim giderlerinin azaltılması mekan kavramı olmaksızın ulaştırılabilmesi, bireysel farklılıklara göre eğitim programlamayı üretmeyi ve eğitim düzeyinin artması gibi getirileri olmuştur. (Martinez., Torres vd. 2006). Teknoloji, gelişmelerle birlikte sürekli eğitim ve öğretim alanının bir parçası olmuştur (Rosenberg, 2001). Forman v.d.'e (2002: 77), göre e-öğrenme, web ağları ortamlarından sunulan bir internet tabanlı bir eğitim sistemidir. Hücreli web ağlarının yaygınlaşması ile öğrenciler geleneksel kablolu web ağları olmasa dahi öğrenme sağlayabilmektedirler (Kruse, 2004: 1).

Web teknolojileri dünya dengelerinde birçok değişikliğe ve yeniliğe sebep olmuştur. E-öğrenme oluşabilmesi için değişen teknoloji kullanımı ihtiyacında belirli artışlar yaşanmıştır (Rosenberg 2001). Geleneksel öğrenme yöntemlerinde kullanılan ders kitabı, kara tahta vb. Ders materyalleri gelişim süreçleri uzun bir süre devamlılığını sürdürürken e-öğrenmede kullanılan ders materyallerinin gelişim ve yenilikleri çok daha hızlı olmuştur (Short, 2002). E-öğrenme öğrencilere geleneksel eğitime göre daha hızlı ve daha etkin öğrenme sağlamaktadır. (Cantoni v.d., 2004: 336). Kimi araştırmacılara göre e-öğrenme uzaktan eğitimin devamıdır. Ancak Bazı araştırmacılara göre web tabanlı öğrenme kavramlarıyla e-öğrenme kavramını aynı anlamda düşünmek gerekir (Urdan ve Weggen 2000). E-öğrenme öğreten ve öğrenene geleneksel öğrenmeden farklı imkanlar sunmaktadır. Öğrenci odaklı olması eğitimdeki iletişim ortamını genişletmesi, zaman ve mekan sınırlaması olmadan öğrenim sağlanması (Cebeci, 2004, 16) öğrencilere olduğu kadar öğretmenlere öğretim sürecinde kolaylıklar ve esneklikler sunmaktadır. Bunun için ihtiyacı gereken web ortamlarına sahip olduğunda öğrencilerle etkileşimli bir iletişim kurmaları sağlanabilmekte ve geri dönütler alabilmektedirler (Cheong; 2002: 342).

2.1.3 Eğitimde Görsel Materyal Tasarımı

Görsellik eğitim ve öğretim sürecinde bilgileri somutlaştırmada kullandığı temel unsurdur. Edinilen bilgilerin görsel malzemelerle desteklenmesi bilgiyi anlamlandırma süresini kısaltmakta ve etkisini arttırmaktadır. Ders konuları öğrencilere görsel materyaller sayesinde daha etkili öğretilir (Özdamlı, F, 2008, s. 59). Bu bağlamda eğitim ve öğretim sürecinde tasarlanan görsel ders materyallerinin daha etkin kullanılması ve öğretmenlerin bu konudaki becerilerini geliştirmeleri gerekmektedir.

Sözcük anlamı Fransızcadan gelen materyal: Araç, gereç, yazılı, sözlü, görüntülü belgeler olarak tanımlanır (Büyük Türkçe Sözlük, 2011). Teknoloji hızlı ve etkili gelişmektedir. Yeni teknolojiler eğitimde etkili ve geniş bir kullanım alanına sahiptir. Öğretim teknolojileri ve geliştirilen materyalleri eğitimin vazgeçilmez kavramları haline gelmiştir. (Kale, 2006, s.351). Öğretmenlerin bu teknoloji kullanım becerilerine sahip olmaları gerekir. Öğretmenler günümüzde elle materyal üretmeye devam etseler de yeni bilgi teknolojilerini öğrenmeli ve Bilgi teknolojilerini etkili öğrenmeyi sağlayacak materyaller üretmek için veya üretilmesi için kullanılmalıdır. Brooks ve Brooks'un (1993). Öğretmenler geçmişten beri bilgi aktarımı için dönemin özelliklerine göre araç, gereçler tasarlamışlardır (Sarıtış, 2007, s.55). Günümüzde en çok kullanılan ders materyalleri kitaplardır. Basılı kitaplar, metinlerin kağıtlara basıldığı, yazı ve resime dayalı, etkileşimin ve iletişimin düşük olduğu ders materyalleridir (Abbot ve Kelly, 2004; Işık, 2010; Öngöz, 2011; Zivkovic, 2008).

Günümüzde basılı kitarla birlikte kullanılan e-kitaplar ise teknolojik gelişmelerle birlikte gün ve gün gelişmekte ve eğitimde etkili bir ders materyali olarak kullanılmaktadır. Yeni teknolojinin eğitime kazandırdığı etkileşimli ders materyalleri öğrencilerin derse olan katılımlarını ve motivasyonlarını arttırmaktadır. Yapılan araştırmalara göre öğrencilerin görerek,yaparak ve yaşayarak öğrenmelerinin daha etkili sonuçları olduğu

ortaya çıkmıştır (Özdamlı, F, 2008, s. 59). Öğretmenlerin bu teknolojik ders materyallerini kullanmaları ve öğrencilere kullanım alışkanlığını da kazandırmalıdır. Bu bağlamda tüm alanlarda öğretmen adaylarının eğitimleri sırasında temel bilgisayar okur-yazarlığı, web ve ders materyalleri hazırlama konularında eğitilmeleri gerekmektedir. (Halis, 2001, s.114). Etkili biçimde tasarlanmış çoklu ortam özelliklerini barındıran web materyalleri öğrenmeyi çok daha kolaylaştırmaktadır Chen vd. (2005). Oluşturulacak öğrenme ortamlarının Görsel ve işitsel malzemelerle tasarlanıp önceden planlanması öğretim sürecinin daha etkili ilerlemesini ve sonuçlanmasını sağlayacaktır (Demirel, Seferoğlu, ve Yağcı 2005, s.79).

2.1.4 Uzaktan Eğitim

Günümüzde uzaktan eğitim eğitime destek olmaktan çıkmış teknolojik gelişmelerle tek başına eğitimi var edebilen yeterliğe kavuşmuştur. Eğitim ve teknoloji bir birine organik bağlarla bağlı iki olgudur eğitim insanları eğitilmiş insanlar ise teknoloji geliştirir. Yüzyıllarca bilgi aktarımının öğrenen ve öğretene arasında gerçekleştiği eğitim sistemi matbaanın icadı ve yaşanan diğer teknolojik gelişmelerle gelişmiş ve bilgi akışı ve yayını hızlanmıştır (Bates, 2005). Bu yaklaşımlar doğrultusunda uzaktan eğitimin bazı tanımları gelişim sırasına göre şunlardır.

Farklı yerlerde olan öğrenen ve öğretene öğrenme ve öğretme faaliyetlerini iletişim ve posta hizmetleri ile gerçekleştirdiği bir eğitim sistemi modelidir (İşman, 1999: 93).

California Distance Learning Project'e (CDLP) (2005) göre "Uzaktan eğitim, öğrenen ile öğretene ve kaynaklar arasında bağlantı kurarak eğitim gerçekleştiren sistemdir."

Öğretene ve öğrenen kişinin uzak mesafelerde olduğu durumda gerçekleşen öğrenme sistemidir (Demirci, 2006).

İletişim sistemleri ile öğrenen,öğreten ve öğretim kaynakları arasında bağlantı sağlayan formal bir öğrenme sistemidir (Schlosser ve Simonson, 2006). Öğrenen ile öğretmenin farklı fiziksel ortamlarda olmalarına rağmen eş zamanlı veya eş zamansız eğitim ve öğretim gerçekleştirdikleri öğretim faaliyetidir (Toprakçı ve Ersoy, 2008).

2.1.4.1 Uzaktan Eğitim Gelişimi

Uzaktan eğitim tarihsel süreci içerisinde öğrenim şekli olarak gelişimi şu şekildedir. Moore ve Kearsley (2005) uzaktan eğitimin gelişim sürecini beş döneme ayırmaktadır. Bu dönemler mektupla öğretim dönemi,radyo ve televizyon dönemi,açık üniversiteler dönemi,tele konferans dönemi ve internet /web dönemi bu dönemleri açıklayacak olursak

2.1.4.1.1 Mektupla Öğretim dönemi :

İlk Uzaktan eğitim çalışması olarak bilinen "Steno Dersleri" 1728 yılında boston gazetesinin dağıtımıyla başlamıştır. Daha sonraları İsveç Üniversitesinin kadınlara yönelik "Mektupla Kompozisyon Dersleri" ve Stenografi eğitimcisi olan Isaac Pitman ın steno öğretimiyle gelişimini sürdürmüştür (Şekil 1).

Şekil 1. Mektupla Eğitim Veren Saskatchewan Okulu, Kasım 1948

2.1.4.1.2 Radyo ve Televizyon Dönemi:

1919 ABD'de ilk eğitime yönelik radyo istasyonu kurulması ile başlayan bu dönem 1932- 1937 ABD'de IOWA Üniversitesinde eğitim televizyonu yayınlanın başlamasıyla gelişimi sürdürmüş ve günümüzde de geçerliliğini sürdürebilmiştir. İşitsel ve görsel iletişim araçlarının ilk defa eğitimde kullanılması uzaktan eğitimde yeni bir teknolojik dönemi de başlatmış oldu. (Şekil 2).

Şekil 2. Carl Menzer'in Iowa Üniversitesi'nde Yayını, 1925-1930

2.1.4.1.3 Açık Üniversiteler Dönemi:

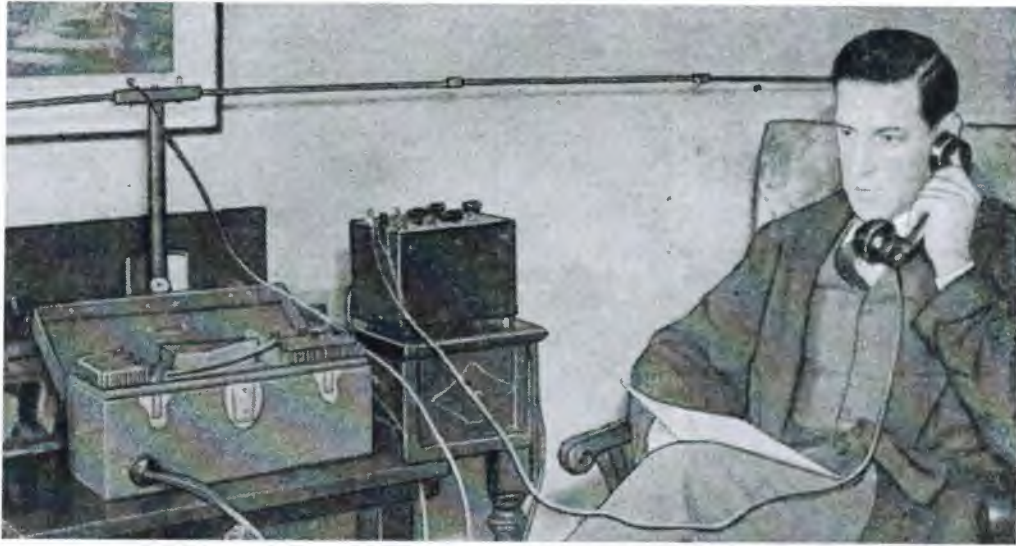
Bu dönem 1946 yıllarda üniversitelerin uzaktan eğitim ile ders veren bölümler açmasıyla başlamıştır. 1967'de İngiliz Open Üniversitesi, 1985'de Ulusal Teknoloji Üniversitesi, 1993'de Graduate School of America (Capella Üniversitesi) üniversiteleri açılmıştır. (Şekil 3).

Şekil 3. Bir Öğrenci Open University Uzaktan Eğitim Yayını İzlerken 1971

2.1.4.1.4 Tele Konferans Dönemi:

Senkron modelin ilk başlama dönemi olarak ta bilinir sesli ve video konferanslar ve televizyon ve radyonun canlı yayınları sistemin temelidir. Etkileşimli öğrenme sağlanan bu dönem canlı konferanslarla farklı bölgelerdeki insanların yüz yüzeymiş gibi iletişim kurması sağlar. (Şekil 4).

Şekil 4. Prof. CC Clark Evinden Bir Ders Yürütürken New York Üniversitesi (1935)

2.1.4.1.5 İnternet /Web Dönemi:

1994'de internetin evlere girmesiyle web tabanlı etkileşimli ve çoklu ortam desteğiyle uzaktan eğitimde yeni bir döneme girilmiştir. Sanal sınıflar, sanal e-kitaplar ve sanal kütüphane ortamlarıyla başlı başına bir üniversite olarak kullanılma özelliğine kavuşmuştur. Bu esnek öğrenme bireylerin hızlı öğreniminde kolaylık sağlamaktadır. Bu gelişmelerin sonucunda dünyadaki bir çok üniversite web tabanlı bu sistemi kullanmakta ve teknolojik gelişmelere bağlı olarak hala gelişme göstermektedir.

Ükelere göre ilk gelişim süreci şu şekildedir.

1840 İngiltere	Pittman,Mektupla steno eğitimi
1856 Almanya	Langenscheid Dil Okulu
1874 Amerika	Illinois Wesleyan Üniversitesi
1898 İsveç	Hans Hermod Lisesi
1910 Avustralya	Quesland Üniversitesi
1922 Yeni Zelanda	Mektupla Öğretim Okulu
1956 Türkiye	Ankara Üniv. Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü
1972 İspanya	Ulusal Uzaktan Eğitim Üniversitesi (Çalimfidan, 2007).

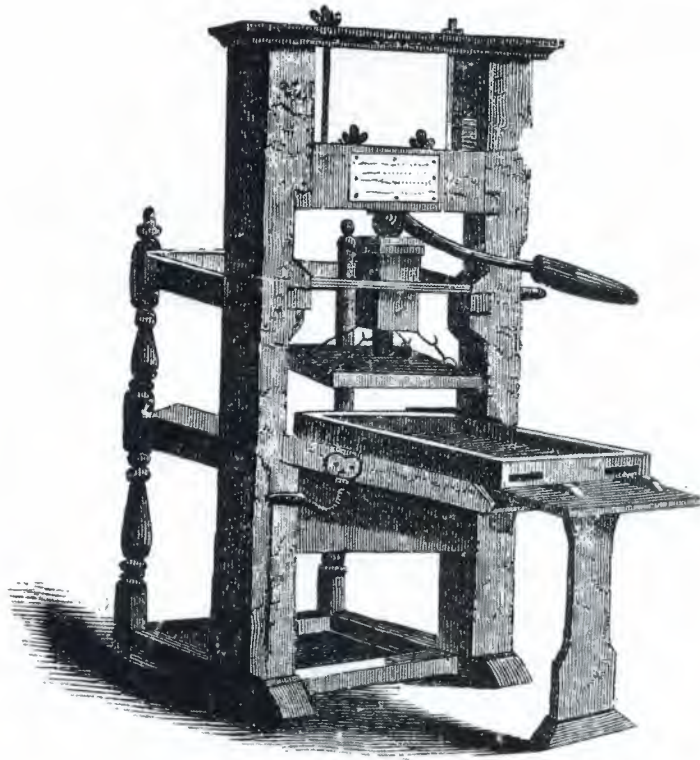
2.1.5 E-Kitap

İnsanların MÖ 15 000'li yıllarında çizdikleri ve günümüze ulaşan mağara resimleri gösteriyor ki Gördüklerini algılayarak çizebiliyorlardı, Bu çizimler av resimleri ve kendi ellerini şekilleriydi (Uçar,2013:17). Bu bilgi ışığında insanın gördüklerini bildiklerini yazma ve çizme ihtiyacının asırlar öncesine dayandığını ve o dönemlerden günümüze gelişerek geldiğini görmekteyiz.

Yazının icadıyla birlikte bilgilerin paylaşım ve aktarımı gereksinimiyle insanlar bilgileri taşların üzerine işleyerek kayıt altına almışlardır. Teknik gelişmişlik düzeyinin artmasıyla kil tabletler, madenler, ağaç levhalar, kemik, papirüs, parşömen ve kağıt kullanımıyla kayıt ortamlarını artmıştır (zan, 2006: 20).

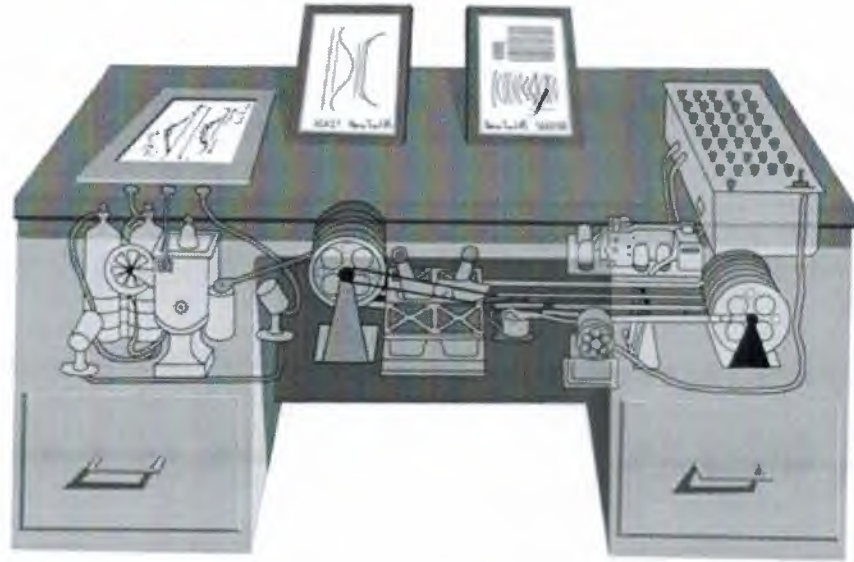
Teknolojik gelişmelerle birlikte Johannes Gutenberg'in matbaayı bulması ile basılı kaynakların çoğaltılması ve yayılması kolaylaşmıştır. Günümüzde ise bu kitapların dijital ortama aktarımıyla birlikte kitaplar e-kitaplara dönüşmüş ve kendini yenileyerek gelişimini sürdürmektedir.

Bugünkü haliyle e-kitap,video,görüntü,ses ve multimedya gibi çoklu ortam özelliklerinin tümünü kullanarak etkileşimli hale gelmiştir. (Şekil 5).

Şekil 5. Gutenberg'in Matbaası Makinası

İnsanlığı etkileyen önemli dönem noktalarından biri yazının ve matbaanın bulunmasıdır. Günümüzde ise bu dönüm noktası olan bilgisayar ve internet bireysel ve toplumsal açıdan yaşamda önemi değişiklik ve gelişmeler yaratmış yazı ve matbaanın yarattığı etkinin bir gelişimi konumuna gelmiştir (Keşer, 2005). Vannevar Bush tarafından bulunan "Bush"s Memex" adındaki mikrofilm tabanlı sanal aygıt e-kitabın ilk temellerini atmıştır. Aygıtta kitap ya da kayıtlar hızlı depolanabilmekte ve hızlı bir şekilde kayıtlara bakılabilecektir. (Robson, 1999). (Şekil 6).

Şekil 6. Bush's Memex

İletişim teknolojilerinde yaşanan hızlı gelişim ve internet kullanımının yaygınlaşmasıyla Gutenberg'in buluşu olan matbaa yerini dijital ortama bırakmıştır. Dijital teknolojide kaynakların basımı, dağıtımı ve depolanmasıyla yer, zaman ve maliyet tasarrufu sağlanmış ve bilgi üretimi etkinliği artmıştır (Atılğan, 2006: 4). E-kitabın bazı tanımları şöyledir.

Basılı kitaplar ve e-kitaplar arasındaki fark dijital ortamda açıklama barındıran arama yapmaya imkan sağlayan bağlantı yönlendirmesi yapabilen dijital nesnelerdir (Ghosh, 2004).

E-kitap, basılı kitapların bilgisayar veya mobil cihazlarda görüntülene bilen dijital türüdür (Anuradha ve Usha, 2006: 663).

Bilgisayarlar ve taşınabilir mobil cihazlarla izlene bilen sesli ve görüntülü medya türlerini içinde barındıran çoklu ortam özelliğini içeren dijital yayındır (Larson, 2007: 16).

Basılı kitapların dijital ortama aktarılarak elde edilen yada tamamen dijital ortamda yaratılan, bilgisayarlarla yada ekranlı mobil cihazlarla, görüntülenip dağıtılabilen klasik basılı kitapların kullanım unsurlarının da (kitap ayracı, işaretleme yapma ve not alma) sanal ortamda kullanılmasına olanak sağlayan kaynaklardır (Önder, 2010).

“Bir bilgisayar veya özel olarak tasarlanmış el cihaz üzerinde okunabilir bir basılı kitabın elektronik versiyonu” (Oxford, 2012).

2.1.5.1 E-kitapların Gelişimi

Elektronik kitap ismini ilk Teknoloji profesörü andries vandam 1967-1968 yılları arasında ilk hypertext ibm 360 anabilgisayarında üzerine çalışmalar yaparken kullanmıştır (anuradha ve usha, 2006).

Alan kay'ın “dynabook” adıyla 1968 yılında çocuklara yönelik bilgisayar kullanımını öğretilmesi düşüncesiyle taşınabilir özellikte bir e-kitap okuyucu cihaz tasarlamıştır.

Kay, Dynabook'ları bilgilere kolayca ve devamlı erişim sağlayabilen aygıt olarak tanımlamıştır. Farklı bir ifade olarak Dynabook, taşınabilen ve etkileşimli bilgisayar olarak tanımlanabilmektedir (Chen, 2002). Apple firmasının geliştirdiği çoklu ortam öğelerinin metinlerle aynı ortamda kullanılmasını sağlayan yazılımı e-kitap teknolojilerinin başlangıç noktası olarak görülmektedir (Fox, 1988) (Şekil 7).

Şekil 7. Dynabook

Bu gelişmelerle birlikte E-kitaplar yönelik yapılan çalışmalardan bir tanesi de adı Gutenberg Projesi olan 1971 tarihli çalışmadır. Gutenberg Projesine göre dünya klasikleri olarak adlandırdığımız yada dünyaca tanınan edebiyat eserlerinin dünyadaki herkese ve ücretsiz olarak ulaşılmasını sağlamaktı proje kapsamında amaç ortalama 10.000 e-kitap ile e-kütüphane yaratılmasıydı (Hart, 1992). Tüketicilerin ilgisini çeken e-kitap 1998 yılıyla birlikte kendisine okuyucular bulmaya ve bir piyasa ürünü olmaya başlamıştır (Pattueli ve Rabina, 2010). 2000'li yıllarla birlikte e-kitabın piyasa değerinin artmasıyla üreticiler arasında rekabet artmıştır, bu dönem yani yazılım ve donanımların piyasaya sürüldüğü ve talebin giderek attığı dönemin başlangıcıdır (Önder, 2010:70).

Sony firmasının kendi e -kitap okuyucusu elnk'i üretmeye başlaması ve pazar payının elinde bulunduran Kindle, Foxconn Kindle 2 yi piyasaya sunmuştur. Bu gelişmeler neticesinde e-kitaplar ile birlikte e-kütüphaneler geliştirip piyasaya sunulmuştur (Enygmatic.com, 2015). E-kitapların çıktıkları dönem daha eskilere dayanmasına rağmen 90'lı yılların sonunda gelişmiş ve yaygınlaşmıştır. Bunun en büyük nedeni web ağlarının ve yazılım teknolojilerinin gelişmesi ve bugünkü halini almasıdır.

2.1.5.2 E-kitap Biçimleri

E-kitapların çıkışından bu yana gelişen teknolojilerle birlikte gelişen e-kitap olgusu zamanla özelliklerine göre sınıflarına ayrılmış ve kavram ihtiyaçları doğrultusunda bu sınıflanmalar genişlemiştir. E-kitaplar ortam nesnesi olarak kabul edilirse edildiğinde dijital bir nesnedir. Dosya içeriği veya biçimi kabul edilirse, içerik olarak kitaplardan farklıdır, yayın ve dağıtımı için sadece dijital ortamlara bağlıdır.

Hawkins (2000), Crawford (2000), Baker (1999), e-kitap biçimleriyle ilgili yaptıkları sınıflandırmalarda e-kitapları dosya biçimi, içerik, kullanılabilirlik ve erişilebilirlik yönleriyle değerlendirip temel sınıflandırmalar oluşturmuşlardır. Bu sınıfların tanımları şöyledir.

Hawkins (2000)

İndirilebilir E-Kitaplar:

İnternet üzerinden bilgisayara indirilebilen,yazdırılabilen ve (Adobe Reader, Microsoft Reader gibi) yazılımlarla yada sadece internet tarayıcılarıyla çalışabilen e-kitaplardır.

Web Bağlantılı E-Kitaplar:

Web ortamlarında kitapların kullanıcılara kütüphaneler ve konsorsiyumlar yada satıcılar tarafından sağlamasıdır,kullanıcılar kitabı satın alıp yada kiralayıp bilgisayarlarına indirir yada online olarak istedikleri yer ve zamanda okuyup kullanabilirler.

E-Kitap Okuyucular Aracılığıyla Okunabilen Özel Tasarlanmış E-Kitaplar:

Bir bilgisayara ihtiyaç olmadan kendi başına internete bağlanıp e-kitap sağlayıcısının yayınlarına bağlanıp görsel ve işitsel olarak kitap okumayı sağlayabilen cihazlardır. Bu cihazlar aralarında işlemci boyut vb. özelliklere göre sınıflandırılabilir.

Yazdırılabilen E-Kitaplar:

İçeriklerin yazıcılara bağlı bir sistemde bulunması ve sınırlandırılmış sayıda istenildiğinde çıktısının alındığı sistemdir.

Crawford (2000)

Tek kullanıcılık tescilli e-kitaplar:

Bir kullanıcıya ait olan,tescilli olarak edinilen ve özel aygıtlara yönelik hazırlanmış e-kitaplardır.

Açık e-kitaplar Resim kitapları:

Kaynak metnin bir bilgisayarda,mobil cihazlarda yada e-kitap okuyucularında okunabilen kitap formatıdır.

Ücretsiz e-kitaplar:

Kitapların dijital ortama aktarılarak kullanıma,basıma ve dağıtılmasına olanak sağlanmış e-kitaplardır.

Kopya kitaplar:

Satın alınan kitapların bilgisayara kopyalanması ve çoğaltılması sonucunda ortaya çıkan e-kitaplardır.

Instabooks:

Kitaplarının tarama yöntemiyle dijital ortama aktarılması ve istek doğrultusunda satışının yapıldığı e-kitaplardır.

Tam bir kitap sayılmayan e-kitaplar:

Basıma uygun olmayan kısa metinlerin veya edebi metinlerin PDF olarak dijital ortamda yayınlanan e-kitaplardır.

E-vanity ve kendi kendine yayıncılık:

Kitap yayıncısının yazarın kitabını e-kitap olarak yayınlamasıyla ortaya çıkan e-kitaplardır.

Web kullanımından önce e-kitaplar:

İnternetin yaygınlaşmadığı dönemlerde depolama aygıtlarıyla yayınlanan e-kitaplardır.

Genişletilmiş e-kitaplar:

İçerisinde çoklu ortam öğeleri veya etkileşim öğelerini barındıran metin arama özeliği ile internet yada depolama aygıtlarıyla yayınlanabilen e-kitaplardır.

Baker (1999)

Metin kitapları:

İzlenirliği kolay metine dayalı arama motoru özelliği olan e-kitaplardır.

Resim kitapları:

İçeriğine göre resimlerle oluşturulan e-kitaplardır.

Konuşan kitaplar:

İçeriğine göre sesli anlatım yada ses efektleri eklenmiş e-kitaplardır.

Hareketli resim kitapları:

İçeriğine göre hareketli resimlerle oluşturulan e-kitaplardır.

Çoklu ortam (multimedya) kitaplar:

Yazılı,görsel ve işitsel malzemelerin tümünün kullanımı sonucunda oluşur.

Polymedia kitaplar:

Elektronik ve elektronik olmayan farklı öğelerin bir arada kullanıldığı kitaplardır.

Hypermedia kitaplar:

Çoklu ortam kitaplarıyla benzeşen ve içerisindeki Hyperlinklerle yönlendirme yapabilen e-kitaplardır.

Akıllı e-kitaplar:

Etkileşim kalitesi artırılmış öğrenme ve öğretimi destekleyen kullanıcı hareketlerine göre aktif olarak değiştirilen bilen e-kitaplardır.

Telemedia kitaplar:

Kataloglaştırılmış telekomünikasyon aracılığıyla mesaj aktarımı sağlayan güncellenebilir e-kitaplardır.

Cyberbooks:

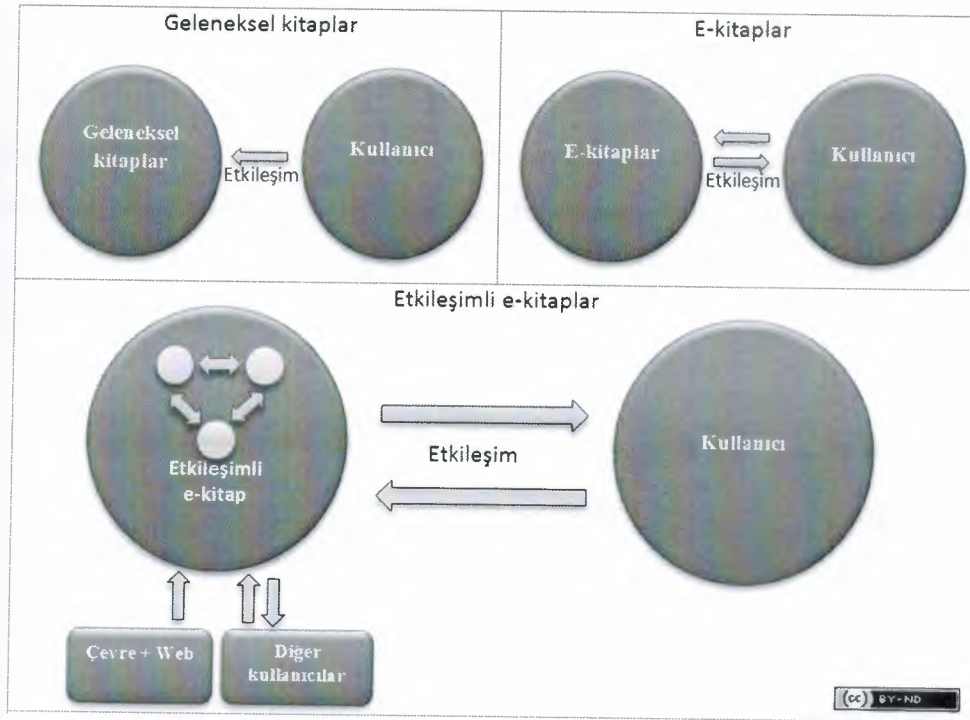
Okuyucuların ilgisini çakabilmek için konuya ilişkin sanal gerçeklik öğeleri kullanılan e-kitaplardır.

2.1.6 Etkileşimli E-Kitap

E-kitapların çıktıkları dönem yıllar öncesine dayanmasına rağmen 90'lı yılların sonunda gelişmiş ve yaygınlaşmıştır, bunun en büyük nedeni web ağlarının ve yazılım teknolojilerinin gelişmesi ve bugünkü halini almasıdır.

E-kitaplar çıkışı metinlerin dijital ortama aktarılmasıyla başlamış ve sonrasında görsel ve işitsel birçok medya formatıyla genişletilmiştir. Günümüzde yaygın olarak kullanılan tablet bilgisayarlar, mobil cihazlar ve e-kitap okuyucularla gelişimi hız kazanmış ve gelişmeler sonucunda etkileşimli hale gelmiştir. (Bozkurt ve Bozkaya, 2013).

Kullanıcı ve dijital kitabın karşılıklı olarak üst düzey etkileşime geçtikleri; dijital kitabı oluşturan öğelerin kendi aralarında ve çevresi ile iletişiminin yanı sıra diğer kullanıcılarla etkileşim içerisinde oldukları, birçok iletişim aracının birlikte kullanılabildiği e-kitaplardır (Bozkurt ve Bozkaya 2013). (Şekil 8).

Şekil 8. Etkileşimli E-Kitap (Bozkurt Ve Bozkaya, 2013)

Etkileşim öğelerinin eğitim sürecine etki ve öğrenenlerin başarısına katkı sağladığı ve öğrenme süreciyle ilgili olumlu görüş geliştirdikleri görülmüştür. (Garrison,1990). Matas (2011) "Our Choice" isimli etkileşimli e-kitabın tanımını yapmıştır. Kitabın dikkat çeken bazı özellikleri şu şekildedir:

- Etkileşim birden fazla kanal ile gerçekleşir.
- Etkileşim,kullanıcı-dijital kitap ve dijital kitap-çevre arasındadır.
- Etkileşimli e-kitabı oluşturan unsurlar kendi arasında da etkileşim halindedir.
- Etkileşim aynı anda birçok bileşen arasında eşzamanlı olarak gerçekleşir.

Etkileşimli e-kitap,dokunmatik ekranlı cihazlar için tasarımlanmış; kullanıcının kaynaklarla işitsel,görsel medya ve dokunma özelliğiyle etkileşime geçtiği uygulamalardır (Itzkovitch,2012). Etkileşimli e-kitabın içeriklerinde kullanılan görsel, işitsel, etkileşimli ve sosyal malzemeler içeriği genişletmekte kullanıcılara basılı kitaplardan farklı okuma deneyimleri sunar (Johnson, Smith, Willis, Levine ve Haywood, 2011).

Etkileşim insanlara yönelik dijital malzemelerin şekillendirmektir (Lowgren, 2013). Bu süreçte etkileşim tasarımı etkileşimli yazılımların etki alanlarının, yöntem ve görevlerinin uygulanmasını sağlamaktadır (Alan, Robert ve Dave, 2007). Diğer bir yaklaşımla kaynağı ve anlatımı genişleten konuları etkileşimli e-kitap ile öğrenenlere aktarma olanağı sağlamaktadır (Johnson vd., 2011).

2.1.7 Uzaktan Eğitim ve E-Kitap

Uzaktan eğitim ilkeleri doğrultusunda sunulan eğitimin ders materyalleri konusunda örgün eğitim standartların gerisinde kalmaması ve yaşanan teknolojik gelişmelerle ötesine geçmesi gerekmektedir.

Günümüzde gelişen e yayıncılıkla birlikte uzaktan eğitim yapan kaç kuruluşların Internet üzerinden yayın yaptığını saptamak güçtür (Biçer, 2006). Uzaktan öğretim kurum veya kuruluşlarının öğrencilerine sunulacak kütüphane hizmetlerinin gereği olarak bir hizmet politikası geliştirmeleri önem arz etmektedir. Örgün eğitim gören öğrencilerle uzaktan eğitimle eğitim gören öğrencilerin eşit düzeyde kütüphane (kaynak) hizmeti alabilmeleri için gerekli ekibin ve teknolojik altyapının sağlanması önemlidir. Bu konuda en önemli çalışma Kanada Kütüphaneciler Derneğinin yayınlamış olduğu "Kanada'daki Uzaktan ve Yaygın Öğrenime Yönelik Kütüphane Desteği Ölçütleri" adlı belgedir. Elektronik kaynaklar, yayınlar uzaktan eğitim öğrencileri için önemli bilgi kaynaklarıdır. (Aydın, 2006). Türkiye'de uzaktan eğitim kurumlarının başında gelen Anadolu Üniversitesi Açıköğretim kurumu öğrencilere ders kitapları ulaşıncaya dek sorunu geçici olarak çözme amacıyla öğrencilere bu kitapları sunmuş ve öğrenciler kitapları bilgisayarlarına indirmişlerdir geçici sorunu çözmeye yönelik bu davranış öğrenci talebinin bu sistemin devamı doğrultusunda olunca kalıcı hizmete dönüşmüştür (Mutlu, Gülen ve Dinçer, 2007). E-kitapların yaygın kullanımı, eğitim alanında ve özellikle uzaktan eğitimde kullanılması, uzaktan eğitimi de geniş kapsamda etkileyen davranışlar olarak görülebilir (Özbek, 2014).

2. 2 İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde e-kitaplar ile ilgili araştırmalara, e-kitapların içerik, tasarım ve basılı kitaplara göre tercih ve farklılıklarının belirlemesi amacıyla yapılan araştırmalara yer verilmiştir.

Yapılan araştırmalara göre öğrenciler internet ortamlarını daha çok oyun ve ders çalışarak kullandığını ve öğrenim aracı olarak öğrencilerin interneti kitap okuma amaçlı kullanmadığı görülmektedir (Tahiroğlu vd., 2008). Aktaş (2005), çalışmasında benzer sonuçlar elde edilmiş ve ilkokul düzeyinde, öğrencilerin %45.4'ünün bazen internet kafelere gittikleri ve %3'ünün her gün, %22.5'inin haftada 1 yada 2 kez, %5.6'sının haftada 3 yada 4 kez internet kafeye gittikleri görülmüştür. Öğrencilerin yaptıkları kitap tercihlerin sebepleri olarak ilk etken konu, ikinci etken okul dersleri ile ilgisi ve üçüncü etken öğrencilerin yaşlarıdır.

McFall (2005), yaptığı çalışmasında öğretmen ve öğrenenler için sınıf içi kaynağın öncelikle hala klasik kitaplar olduğunu fakat istenilen öğrenimlerin elde edilebilmesi için bu kaynakların yetersiz kaldığını söylemektedir ve çoklu ortamlarla zenginleştirilmiş e-kitapların öğrenenler üzerindeki öğrenimlerinin nitelikli ve etkili olduğunu sayısal sonuçlarla aktarmıştır. Bailey (2006), 2000 yılında NetLibrary üyeliğini başlatan Auburn Üniversitesi Montgomery Kütüphanesi'nde 2000-2004 tarihlerinde klasik kitap ve e-kitap kullanımlarını karşılaştırmıştır. 2000 yılı itibari ile 36.471 olan klasik kitap kullanan sayısı 4 yıl içerisinde giderek azalma eğilimine girmiş 2004 itibari ile 24.089'a gerilemiştir. 2000 yılı içerisinde kütüphaneden alınmış e-kitap sayısı sadece 30 iken; ileriki yıllarda artmaya başlamış ve 2004 yılıyla birlikte bu sayı 5534'e ulaşmıştır. Jung ve Lim (2009), gelişen e-kitapların öğrenime etkisinin farkındalığının artmasıyla okullarda kullanılmaya başlamasıyla birlikte maddi imkanların eşit olamayan farklı coğrafyalarda ve gelişmişlik düzeyinin farklılıklar gösterdiği bölgelerde yaşayan insanların eşit ve etkin öğrenim

sağlayabileceklerini kendine güveni tam girişimci öğrenciler yetiştirileceğini; maddi olarak eğitim imkanlarını kolaylaştıracağını ve öğrenci merkezli öğrenimin gerçekleşebileceğini vurgulamıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre çoklu ortam öğeleriyle zenginleştirilmiş e-kitapların yüksek öğrenme kapasitesi olduğunu göstermektedir. Benzer bir çalışmada Grimshaw, Dungworth, McKnight ve Morris (2007), öğrencilere klasik basılı hikâye kitapları ve hikâye e-kitaplar okutmuş ve çalışma sonucunda iki kitabında öğrenciler üzerinde kayda değer motive artışı görülmemiştir. Ancak anlatımlı ve çoklu ortam içeren e-kitapların öğrenciler üzerinde okuduğunu anlama oranlarının yüksek olduğu görülmüştür.

Çelik (2015), lise düzeyi öğrenciler üzerinde yaptığı araştırmanın bulgularına göre Araştırmaya katılan lise öğrencilerin büyük çoğunluğunun e-kitap okumak için gerekli bilgisayar, laptop, tablet, akıllı telefon gibi cihazlardan en az birine yada hepsine sahip olmalarına rağmen e-kitap okumaya yönelik görüşleri düşük çıkmıştır. Perkins ve Johanson (2009), bir grup lisans öğrencisi üzerinde yaptıkları çalışmalarında e-kitap kullanım durumlarını incelemiştir. Bulgulara göre öğrenciler e-kitap kullanmadıklarını ve sebeplerinin başında teknik sorunları olduğunu ifade etmişlerdir. Kropman vd. (2010) benzer çalışmalarında 18 kişilik bir Yüksek lisans düzeyi öğrencisinin e-kitap kullanımları üzerine incelemeler yapılmış ve öğrenci görüşlerinin aynı yönde olduğunu belirtmiştir. Lam vd. (2009), araştırmalarına göre ise e-kitap kullanımı konusunda farklı teknik sorunlarla karşılaşan öğrencilerin e-kitapların eğitime yönelik kullanımlarına olumsuz görüş ortaya koyduklarını aktarmıştır. Gregory (2008)'n in bir kolejde sayıları 105 bulan öğrenciler ile yaptığı anket çalışmasının bulgularına göre e-kitap kullanan öğrencilerin oranının %39 olduğunu ve büyük bir kısmının basılı kitapları tercih ettiklerinin göstermektedir. Benzer bir çalışmaya göre Öğrenciler e-kitapların olumsuz yanlarının başında okurken gözlerinin yorulmasını belirtmişlerdir. Tosun,(2014), yaptığı araştırmanın benzer bulgularına göre Basılı kitabı tercih eden öğrencilerin ağırlıklı sebebinin göz sağlıklarını korumak ve basılı kitaplarla fiziksel temas kurmak istemeleridir. meriç ve Rukancı, (2003), Kelly (2011). çalışmasında e-öğrenme ve okuma tekniklerini

kullanarak anlamlandırmayı kolaylaştıracak bir e-kitap tasarlamıştır. Araştırma sonuçlarına göre e-kitapların öğrencilerin okunanı anlamlandırma becerilerini geliştirdiğini aktarmıştır. Başka bir çalışmaya göre Ismail ve Zainab (2007), üniversite düzeyindeki öğrencilerinin e-kitap kullanımlarını ve kullanmamalarının sebepleri üzerine çalışmıştır. Bulgulara göre e-kitap kullanımına olumsuz görüş belirten öğrencilerin sebep olarak bilgisayar ve web erişiminde yaşadıkları sorunlar olmadığını göstermektedir. Benzer çalışmada Levine-Clark (2006), Denver Üniversitesinde (University of Denver) 2067 öğrenci üzerinde yaptığı çalışmada e-kitap kullanım durumu anketi kullanarak edindiği bulgulara göre öğrencilerin (%59)'nın e-kitap kullandığını göstermektedir. Kurulgan (2008) çalışmada Kitapların tasarım özelliklerinin okumaya etkisi yüksektir. Örnek olarak yazı stilleri boyutları ve görsel malzemeler, açıklama notları içermesi içerik bölümünün olması okurken anlamlandırmayı sağlayacak etkenlerdir. Kitapların tasarımı da ilgi çekiciliğini ve tercih edilirliliğini sağlamaktadır. Bu durumlar okuyucularda olumlu veya olumsuz görüşler yaratmaktadır. Yıldırım, (2014), Benzer çalışmasına göre videoların konumları her sayfada benzer şekilde hazırlanması gerekmektedir. Öğrencilerin alıştıkları ortam şekillerinde daha rahat çalıştıkları düşünülmektedir.

Öğrenme ortamlarının zenginliği üzerine görüş bildiren Chen (1998), öğrenme ortamlarının zenginliğinin e-kitapların etkisine vurgu yapmaktadır. Farklı öğretim yaklaşımları için kullanılabileceklerini ve öğrencilerin ders içeriklerine istedikleri yer ve zamanda kolaylıkla ulaşabilecek ve paylaşılabileceğini bildirmektedir. Benzer sonuçların elde edildiği bir çalışmada Schwartzman ve Tuttle (2002), e-öğrenme ortamlarının klasik sınıf ortamlarını zenginleştirilmesine yönelik kullanımın eğitime katkı sağlayacağını ifade etmektedir. Bennett ve Landoni (2005), Üniversite düzeyindeki öğrencilerin e-kitap kullanım durumlarını incelemiş bu öğrencilerin e-kitap büyük kısmının üniversite kütüphanesindeki e-kitap kaynaklarından haberlerinin olmadıklarını aktarmaktadır. Ayyıldız, Bozkurt ve Canlı'nın (2006) yaptıkları benzer çalışmada 'Okur kitaba nasıl ulaşıyor?' sorusu üzerinde yoğunlaşmış ve öğrencilerin; okuyacakları kitapları çoğunlukla satın

alırım'(%63), "Okuyacağım kitabı ilk önce tanıdık çevrelerden araştırırım" (% 37.4), "Okuyacağım kitabı kütüphanelerden elde ederim" (% 11,9 sonuçlarına ulaşmıştır. Diğer bir çalışmaya göre Christianson ve Aucoin (2005), California State Üniversitesi'nde yaptıkları çalışmada kütüphaneden sağlanan e-kitap ve basılı kitapların alanlarının benzer olduğunu edebiyat, biyografi, ekonomi, eğitim v.b alanlarında yoğunlaştığını göstermektedir. E-kitap ve basılı kitap seçimlerini farlılıklarının ana sebebi olarak basılı kitaplara göre daha az yer kaplayan e-kitapların tercih edildiğini göstermişlerdir.

Ders içi kaynakların internet ortamları aracılığıyla paylaşım sunulmasının öğrenenlerin öğrenmeleri üzerinde olumlu etkilere sahiptir. O'Toole ve Absalom (2003), Noam (1999) çalışmasında bu konuyu destekleyen sonuçlara ulaşmış ve günümüzün elektronik medyasının sağladığı teknolojilerin eski basılı kitapların kullanımını sonlandıracağını aktarmaktadır. Aydemir,Küçük ve Kahraman (2012)'nin yaptığı çalışmaya göre, uzaktan eğitim süreçlerinde öğrencilerin tablet bilgisayarları büyük çoğunlukla iletişim aracı olarak , e-kitap okumak ve sanal sınıf derslerine katılmak kullandıkları görülmüştür.

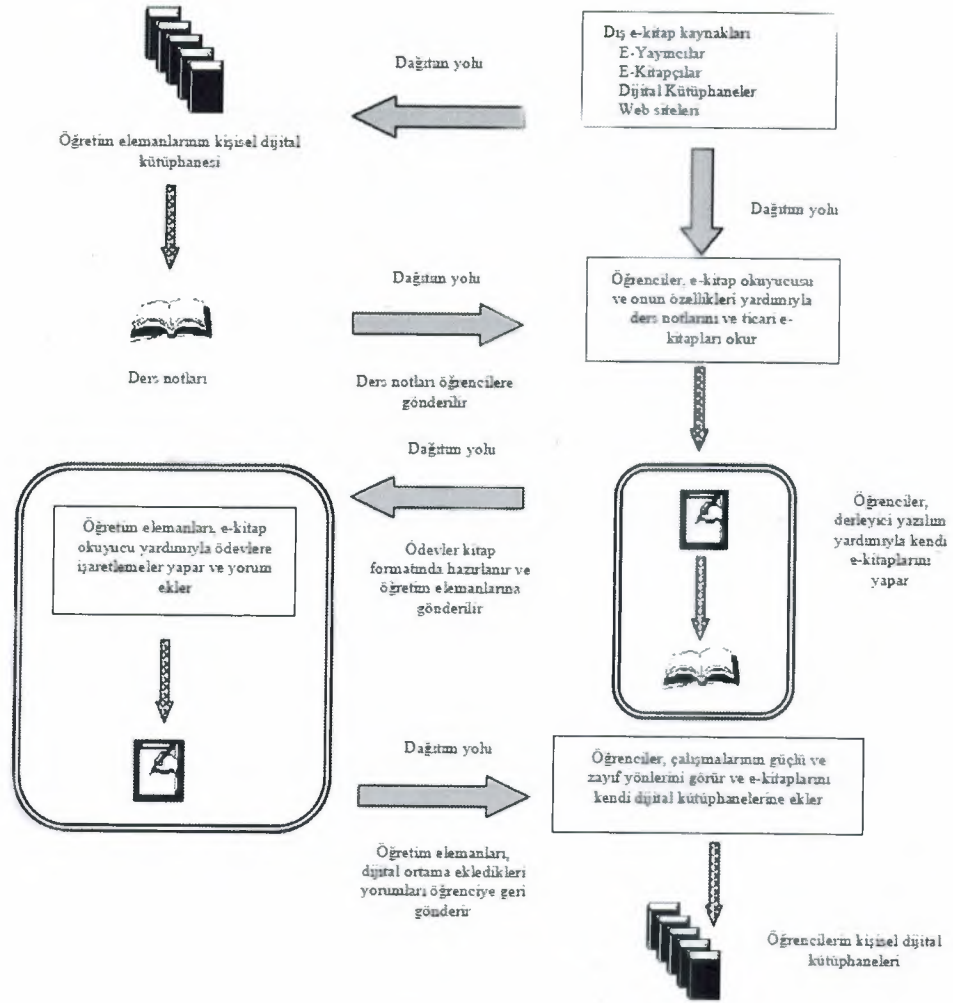
Soules (2008), çalışmasında e-kitapların gelişim sürecini incelemiş ve çalışmasında, resim, ses ve video öğeleri ile zenginleştirilen etkileşimli öğrenme ortamının sağladığı e-kitapların geleceğin eğitimi için önemli bir yere sahip olduğunu aktarmaktadır. Güney (2007)'e göre e-kitaplar ileride ders materyali olarak klasik basılı kitapların yerine kullanılabilecek özelliklere sahiptir ve e-kitaplara karşı giderek artan yoğun ilgi bunun en büyük kanıtıdır.

Bozkurt ve Bozkaya (2013), Bir Öğrenme Malzemesi Olarak etkileşimli e-kitap hazırlama adımları çalışmalarında analiz ve planlamadan sonra etkileşimli e-kitap hazırlama sürecinde izlemesi gereken yolları tablolastırmıştır (Tablo 1).

Tablo 1. Etkileşimli E-Kitap Hazırlama Adımları(Bozkurt Ve Bozkaya, 2013).

1. Planlama	2. Analiz	3. Uygulama	4. Koruma	5. Yayınlama
- Etkileşimli e-kitap hazırlama ekibinin oluşturulması. - Etkileşimli e-kitap yapısının belirlenmesi	- Hedef kitle - Kullanılması planlanan dilin özellikleri - Kuramsal çerçeve	- Platform seçimi - Arayüz tasarımı - Etkileşim tasarımı	- Dijital hak yönetimi (DHY) - ISBN, DOI ve e-bandrol - Creative Commons - Meta veriler	- Açık kaynak - Ticari Kullanım

Shiratuddin, N., Landoni, M., Gibb, F ve Hassan, S. (2003), yaptıkları çalışmaya göre öğrenen ve öğretmenin etkileşimini arttırmak için e-kitapların rolü şekil 9'da görselleştirmiştir. şekil 9'da görüldüğü gibi etkileşimli e-kitaplar öğrencilere bireysel çalışma imkanı sunmanın yanında işbirlikli öğrenim imkanı da sağlamakta ve öğretmenle etkileşimi artırıcı roledir. Öngöz (2011) tarafından yapılan eğitim fakültelerinde okutulan gelişim ve öğrenme dersine yönelik hazırlanan bir elektronik kitabın değerlendirilmesi doktora tezinde başarı testleri ve sınavlar sonucunda elde edilen başarı puanları ortalaması 76.7, kontrol grubu öğrencilerinin ise 69.1'dir. Başarı testi ortalaması deney grubunun 63.2, kontrol grubunun ise 56.1'dir. iki testin sonuçlarına bakıldığında istatistiksel olarak deney grubunun sonuçlarında anlamlı bir artış görülmektedir. (Şekil 9).

Şekil 9. Öğrenen Ve Öğretenin Etkileşimini Arttırmak İçin E-Kitapların Rolü
(Shiratuddin Ve Ark., 2003)

Bozkurt (2013), açık ve uzaktan öğrenmeye yönelik etkileşimli e-kitap değerlendirme kriterlerinin belirlenmesi çalışmasının sonucunda belirli kriterler belitlemiştir bu kriterler aşağıdaki tablo 2 de ayrıntılı şekilde görülmektedir.

Tablo 2. Etkileşimli E-Kitap Değerlendirme Kriterleri Bozkurt (2013).

İçerik
Sunum
- Kullanılan dilin anlaşılır ve akıcı olması - Etkili anlatım özelliklerinin olması - İçeriğin hedeflenen amaçları destekleyen kuramsal çerçeveye hazırlanması
Zenginlik
- Çoklu ortam bileşenlerinin zenginliği - Bilgi yoğunluğunun dengeli olması
Güdüleme ve çekicilik
- İçeriğin çekiciliği - Hedef kitlenin özelliklerine uygun içerik tasarımı
Ölçme ve değerlendirme
Kullanıcının öğrenme sürecini değerlendirebilecek mekanizmalar olması
Bütünlük, uyum ve bağlanabilirlik
- İçerik-ortam uyumu - İçeriğin hiyerarşik yapısının bütünlüğü - Kapsamın öğrenme çıktılarıyla uyumu - İçerik ile kullanılan dilin uyumu - Öğrenme etkinliklerinin uygunluğu - İçeriğin kendi içerisinde bağlantısının bulunması
Arayüz
Arayüzün Kullanım Kolaylığı
- Kullanıcı dostu arayüz - Navigasyon araçlarının kaybolmayı engellemesi ve ilgili sayfaya çabuk ulaşmayı sağlaması - Yer imi özelliğinin bulunması - Arama motoru özelliğinin bulunması
Kişiselleştirme ve Otonomluk
Kullanıcının içeriği düzenleyebilmesi (vurgulama, not ekleme, işaretleme vb.)

Tablo 2. Etkileşimli E-Kitap Değerlendirme Kriterleri (Tablonun Devamı)

Arayüz tasarımı, estetik ve tutarlılık
• Basit ve anlaşılır arayüz tasarımı olması
• Arayüzün gözü yormadan okunabilirlik özelliklerine sahip olması
• Arayüz yoğunluğunun dengeli tasarlanması
• Butonlar, ikonlar ve menü nesnelerinin tutarlılığı
• Arayüz alanlarının tutarlılığı
• Etiket ve mesajların tutarlılığı
• Arayüz renk dengesinin sağlanması
Erişim için evrensel tasarım
• Engellilerin erişimini kolaylaştırmak için etkileşimli e-kitabı, evrensel tasarım ilkeleri çerçevesinde tasarımı (seslendirme, görselleri veya yazıları ölçeklendirme vb.)
Destek hizmetleri
• Etkileşimli e-kitabı veya içeriği güncelleme desteği
Arayüz çerçeve tasarımı
• Fiziksel tekniklerin dikkate alınması. (denge, simetri, düzenlilik, uyum, orantı ve yataylık)
Etkileşim
Etkileşim zenginliği
• Etkileşimli e-kitabın üst düzey etkileşimi sağlayabilecek etkileşimli öğelerde tasarlanması
Dijital kitap, çevre ve içerik etkileşimi
• Kitap okuyucunun donanımı ve sensörleri aracılığıyla etkileşimi sağlamak
• İnternet yoluyla veri beslemesi
• Sosyal ağ bağlantıları ile iletişim ve etkileşimin desteklenmesi
Teknoloji
Teknik
• Çevrimiçi /çevrimdışı çalışabilme özelliği
• Çoklu platform desteğine sahip olması
• Etkileşimli e-kitapta kullanılan öğelerin yüksek çözünürlükte ve kalitede olması
Telif Hakları
• Etkileşimli e-kitabın dijital hak yönetimi çerçevesinde korunması

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın yöntemi, modeli ,araştırmada kullanılan veri toplama araçları,toplanan verilere ilişkin analizine ve uygulamaya ilişkin bilgilere yer verilmiştir.

3.1 Araştırma Modeli

Araştırma genel tarama modelinde yapılmıştır. Genel tarama modeli çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak amacı ile evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup, örnek ya da örneklem üzerinde yapılan tarama düzenlemeleridir (Karasar, 2008). Bu araştırmayla e-kitap tasarımının hazırlanıp uzaktan eğitim programlarında tamamlama dersi alan öğrencilerin ders materyali olarak kullanılması ve ardından e-kitap kullanımına, basılı kitaplara göre eğitsel yapısına ve tasarımına ilişkin görüşlerini ortaya koymayı amaçlamaktadır.

Araştırma nicel bir çalışma olup öğrencilerden kullandıkları e-kitap'a yönelik görüşlerinin analizine göre modellenmiştir.

3.2 Çalışma Grubu

Araştırmanın, çalışma grubunu Yakın Doğu Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Okul Öncesi Öğretmenliği bölümünde eğitim gören gönüllü 1.sınıf öğrencilerinden oluşturulmuştur. Çalışma grubu uzaktan eğitim olarak verilen Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi II derslerine kayıtlı öğrencilerden oluşmaktadır. Grupta 100 öğrenci bulunmaktadır. Çalışmaya gönüllü 80 öğrenci katılmıştır. Katılımcılar amaçsal örnekleme yöntemi ile seçilmişlerdir. Önemli ve zengin bilgilerin var olduğu durumlarda belli ölçütlere sahip kişiler, olaylar, nesneler yada durumlar örnekleme dahil edilir (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz Ve Demirel, 2011).

3.3 Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama aracı olarak e-kitap ve kullanımına ilişkin öğretmen adaylarının görüş anketi kullanılmıştır. Öğrencilerin Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi II elektronik ders kitabına yönelik görüş anketini oluşturmak amacıyla taslak maddeler oluşturulmuş ve anketin geçerliliği ve güvenilirliği için Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği Bölümü'nden 10 öğretim elemanının ve Türkçe dil uzmanlarının görüşleri alınmıştır. Uzman görüşlerinin yönlendirmeleri ve eklemeleri ile gerekli düzeltmeler yapılmış ve veri toplama aracı son halini almıştır.

Geliştirilen e-kitap ve kullanımına ilişkin öğretmen adaylarının görüş anketi 25 olumlu ifadeden oluşmaktadır. 5 puan "Kesinlikle Katılıyorum "u ifade ederken 1 puan da "Kesinlikle Katılmıyorum "u ifade etmektedir. Anketin geçerliliği aşamasında uzman görüşleri alınmıştır. Anketin cronbach alpha katsayısı (.93) olarak belirlenmiştir. Oluşturulan anket EK 4'te verilmiştir.

3.4 E-Kitap Tasarımı

Bu bölümde uygulamanın tasarım ve geliştirilmesine, uygulamanın ekran görüntülerine ve uygulama şekline yer verilmiştir.

Bu çalışmada Uygulama içeriği olarak Yakın Doğu Üniversitesi Uzaktan Eğitim Merkezinde Uzaktan eğitim şeklinde verilen AIT102 dersinin alanında uzman öğretim elemanın düzenlemeleriyle elde edilen ders notları ve ders için çekilen video kayıtları uzaktan eğitim merkezi arşivinden izin alınarak kullanılmıştır. Bunlarla birlikte içeriğe uygun geçişli fotoğraflar ve çalışma soruları da eklenmiştir.

3.4.1 Tasarımında Kullanılan Donanımlar

AİT II e-kitap tasarımı bilgisayar ortamında hazırlanmıştır. Gerekli uygulamaların bilgisayar sistemi gereksinimleri EK 1'de ve uygulamanın yüklenebileceği aygıt sistem gereksinimleri EK 2, EK 3' te verilmiştir.

3.4.2 Tasarımında Kullanılan Yazılımlar

AİT II e-kitap tasarımı için indirilen ve yüklü olması gereken uygulamalar:

3.4.2.1 Adobe InDesign Cs6 :

Adobe Indesign, Masaüstü yayıncılıkta en çok ve en etkili kullanılan, basılı yayınlar, etkileşimli PDF belgeleri, dijital dergiler ve EPUB'lar oluşturabileceğiniz bir yayıncılık uygulamasıdır.

Adobe Indesign ile gazete, dergi, kitap gibi çok sayfalı dokümanları hızlı ve etkili bir şekilde oluşturulabileceği dijital yayınlar için temel animasyon ile etkileşimli sayfalar tasarlanabilir ve video, ses ve animasyon gibi görsel malzemeler ekleyebilir, Web sayfası ara yüzleri tasarlayabilirsiniz.

3.4.2.2 Adobe Photoshop CS6:

Adobe Photoshop kalitelerini bozmadan aksine kalitelerinin arttırarak resim ve fotoğraf düzenleme ve dijital tüm tasarımları yaratabileceğiniz dünyanın en çok kullanılan grafik tasarım yazılımlarındandır.

Adobe Photoshop'ta Genel olarak yapabilecekleriniz şu şekilde sıralanabilir;

- Logo Tasarım
- Web Tasarım
- Maskot Tasarım
- Fotoğraf Manipülasyon

- Özel Çizimler
- Reklam Hazırlama
- Afiş Hazırlama
- Fotomontaj

3.4.2.3 Kvisoft FlipBook Maker Pro.v4.0.

Kvisoft Flipbook Maker Pro e-kitap konusunda uzmanlaşmış ünlü bir sayfa çevirme yazılımıdır. Flash & HTML5 PDF, Word, Excel, PowerPoint, formattaki dosyaların açılıp işlenebileceği, metin, sesli ve görüntülü bağlantılar, galeri halinde çoklu resimler, video ve flash uygulamaları ekleyerek dergi, broşür, katalog e-kitap ve etkileşimli e-kitap tasarlanabilecek bir yazılımdır. yaratılan tasarımlar Herhangi bir bilgisayar, ios , Android tabanlı telefon ve tabletlerde çevrim içi veya çevrim dışı rahatça okunabilir.

tasarımların dijital çıktılarının formatları şu şekildedir.

Flash tabanlı HTML

SWF

EXE

HTML5 (iPad, iPhone, iPod, Android veya diğer taşınabilir cihazlar için)

APP (mac)

SCREENSAVER (Ekran Koruyucu)

3.4.2.4 Adobe Flash Player:

Adobe Flash Player bilgisayar ve mobil cihazlarda benzersiz uygulama, içerik ve videoların kusursuz görüntülenmesini ve animasyonları, reklamları, flash videoları çalışmasını sağlayan çalıştırıcıdır.

3.4.3 Kapak Tasarımı

Kapak tasarımları görsel iletişim tasarımı ilkeleri doğrultusunda Adobe Photoshop yazılımıyla tasarlanmıştır

3.4.3.1 Ön Kapak Tasarımı

Ön kapak tasarımında ve tasarımın genelinde kullanılan bordo renk Yakın Doğu Üniversitesi kurumsal rengi olduğu için kullanılmıştır. Tasarımda ilk ilgiyi çeken amblem Yakın Doğu Üniversitesi Uzaktan Eğitim Merkezi için Yakın Doğu Üniversitesi amblemine eklenti yaparak tasarlanmış amblemdir. Amblemden kullanılan Mustafa Kemal Atatürk görseli kurtuluş savaşının simgesi olan koca tepedeki Atatürk figürüdür. Alt bölgede yer alan süliet halindeki görsel TBMM'nin açılışı ve tasarımı ortadan ikiye bölen koyu ve aydınlık bölümler Türkiye devrimiyle karanlıktan aydınlığa geçişi temsil etmektedir. Tasarım tamamen Adobe Photoshop CS6 yazılımında yaratılmıştır.

Şekil 10. AİT II e-kitap ön kapak

3.4.3.2 Arka Kapak tasarımı

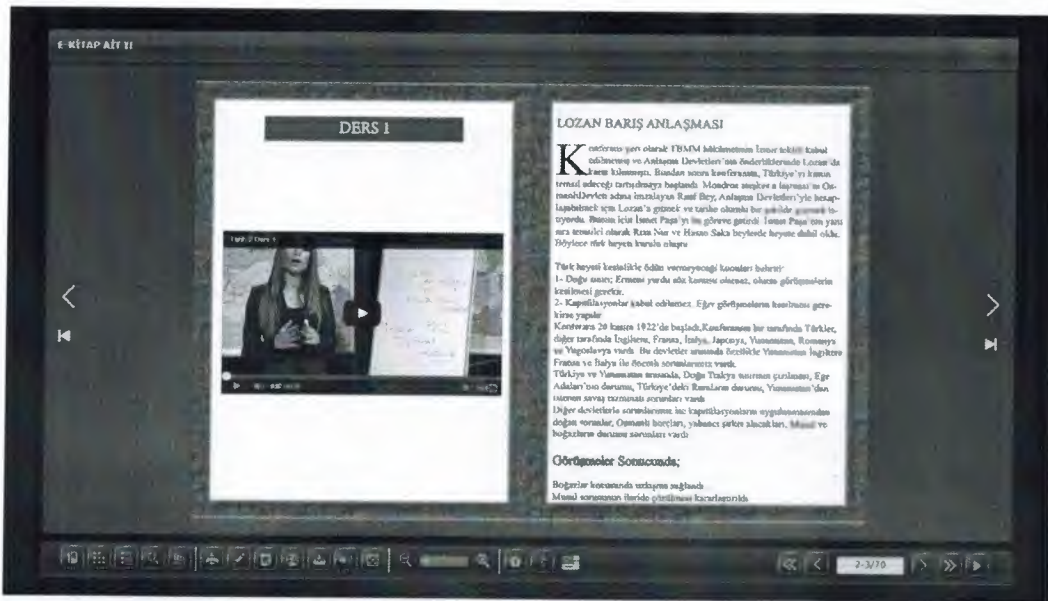
Arka kapakta tasarımında tasarımın genelinde kullanılan Yakın Doğu Üniversitesi kurumsal rengi olan bordo renk kullanılmıştır. tasarımın merkezinde kitabın kullanım hakları ile ilgili uyarıcı bilgiler yer alırken alt bölgede Yakın Doğu Üniversitesi Uzaktan Eğitim Merkezinin adres bilgileri ve QR code teknolojisiyle www.uzem.neu.edu.tr adresine bağlantı verilmiştir. tasarım tamamen Adobe Photoshop CS6 yazılımında yaratılmış QR code bağlantısı Kvisoft FlipBook Maker Pro.v4.0 yazılımında eklenmiştir.

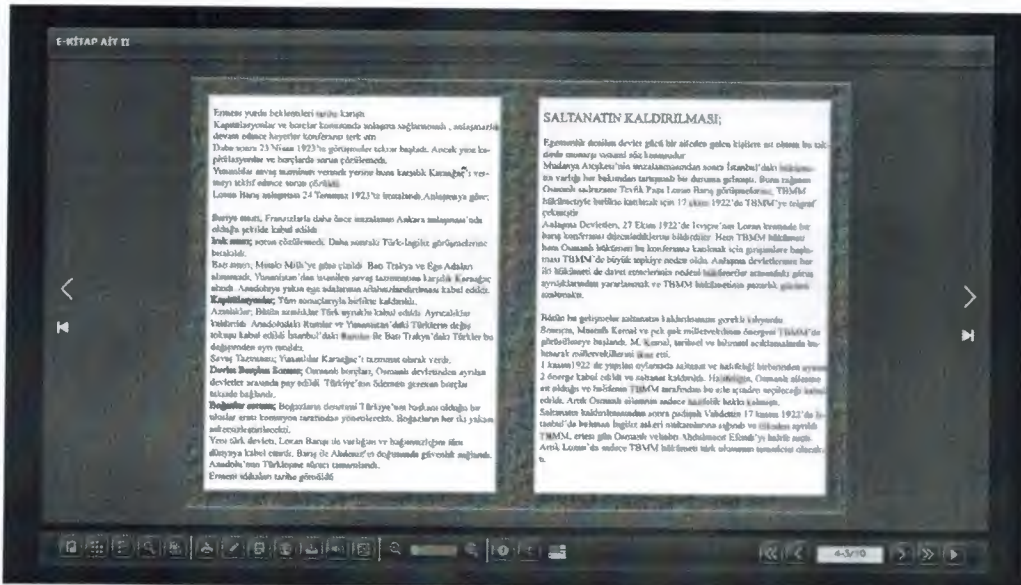
Şekil 11. AİT II i e-kitap arka kapak

3.4.4 Sayfa Tasarımı

Sayfa tasarımında hakim olan renk yine Yakın Doğu Üniversitesi kurumsal rengi olan bordo renktir sayfada yazılar için ayrılan beyaz alan desenli bir tasarımla çerçevelendirilmiş ve yazılara düzenli bir alan yaratılmıştır. Bu tasarım Adobe Photoshop CS6 yazılımında yaratılmıştır. Tasarımdaki yazılar, yazıların yerleri tipografik şekiller, video ve görsellerin konulacağı alanlar Adobe Indesign Cs6 yazılımında yaratılmıştır. Tüm derslerin ders videoları tüm dersler için ders başlıkları ile sayfanın sol tarafında dikkatin dağılmayacağı şekilde beyaz alana Kvisoft FlipBook Maker Pro.v4.0 yazılımında eklenmiştir.

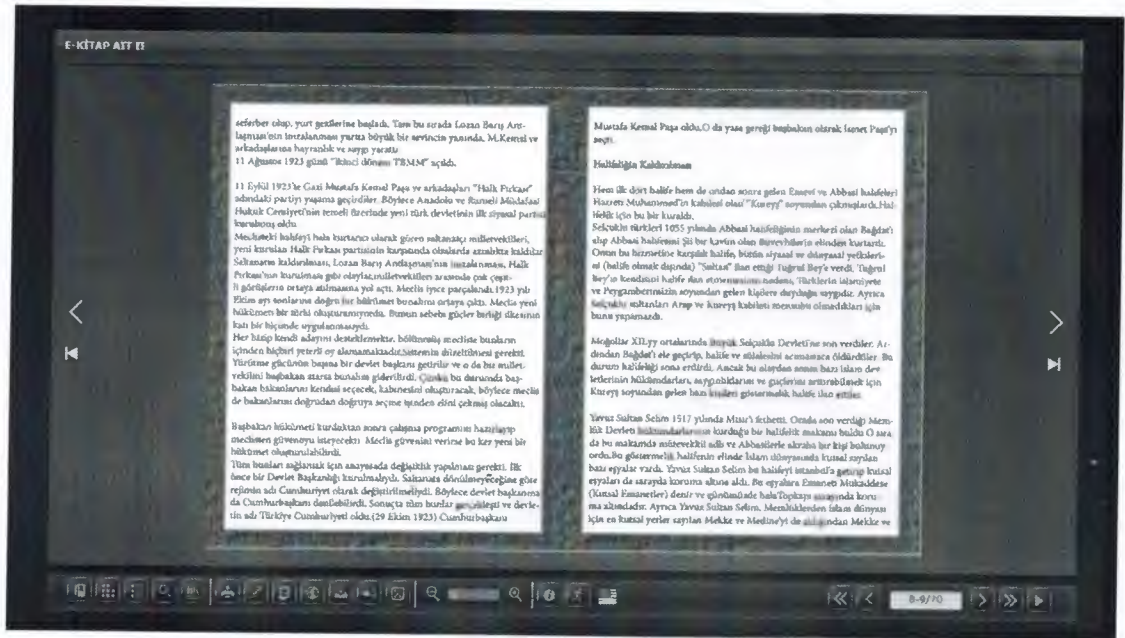
Şekil 12. ALT II e-kitap Sayfa tasarımı

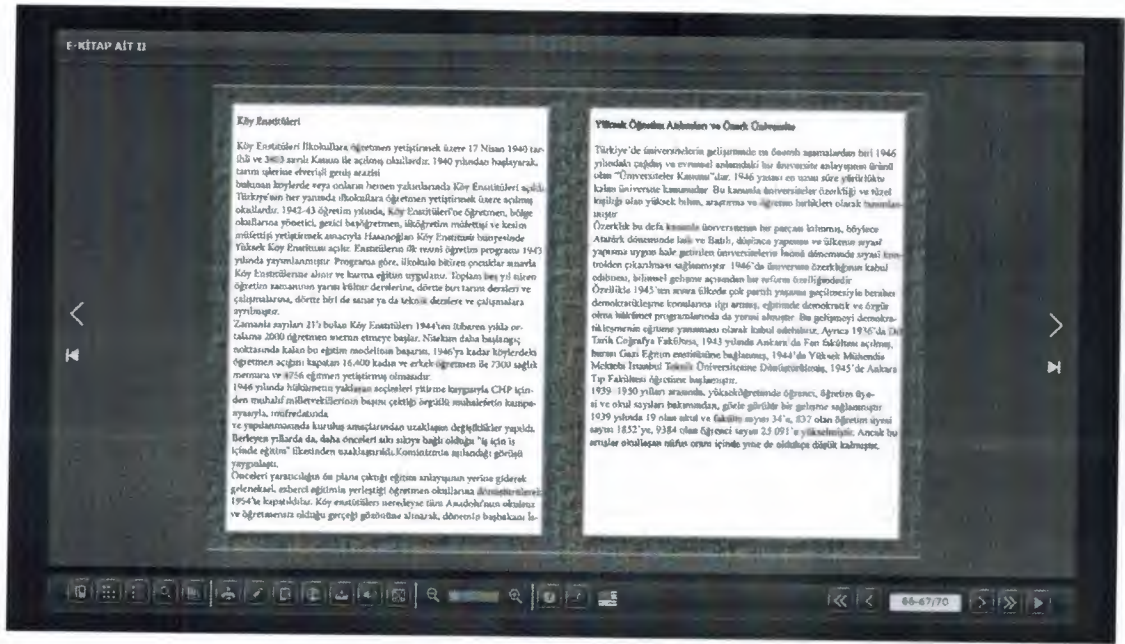
Şekil 13. ALT II e-kitap Sayfa tasarımı

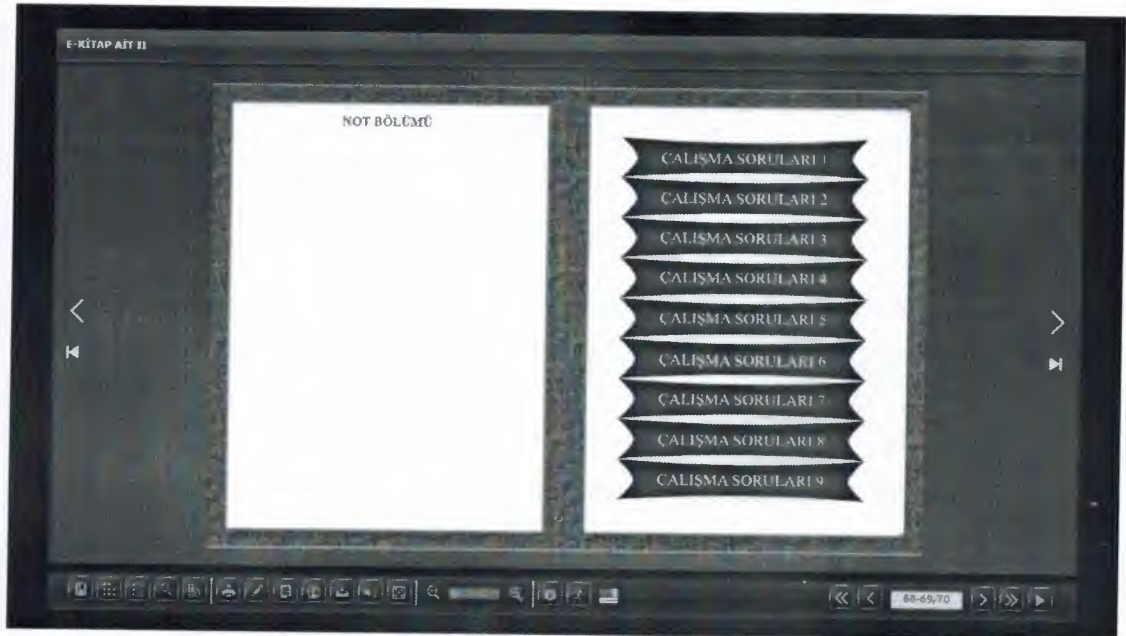
Şekil 14. AIT II e-kitap Sayfa tasarımı

Şekil 15. AIT II e-kitap Sayfa tasarımı

Şekil 44. AİT II e-kitap Sayfa tasarımı

Şekil 45. AİT II e-kitap Sayfa tasarımı

3.5 AİT II E-Kitap Uygulama Süreci

Uygulama tasarım sürecinde alanında uzaman Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi dersinin ders hocasıyla görüşülüp oluşturulan içerikler tasarıma eklenerek AİT II e-kitap geliştirilmiştir.

Uzaktan eğitim merkezi tarafından yürütülen AİT 102 dersi için hedef bir sınıf belirlenmiştir. belirlenen bu sınıf Yakın Doğu Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Okul Öncesi Öğretmenliği bölümünde eğitim gören 80 gönüllü 1.sınıf öğrencilerinden oluşmuştur. Dönemin ilk dersinde sınıf ortamında öğrencilere e-kitaplar hakkında bilgiler verilmiş daha sonra AİT II e-kitap projeksiyon aracılığıyla görsel olarak tanıtılmış, öğrencilere kullanımıyla ilgili tüm bilgiler verilmiştir. Öğrencilere flash disk aracılığıyla dağıtılan AİT II e-kitabı ders kaynağı olarak kullanımları önerilmiştir.

Öğrencilerin final sınavları ardından öğrenci görüşlerini belirlemeyi amaçlayan e-kitap ve kullanımına ilişkin öğretmen adaylarının görüş anketini doldurmaları istenmiştir. İlgili veri toplama araçları ek 4'te verilmiştir.

3.6 Verilerin Çözümü ve Yorumlanması

Araştırma kapsamında elde edilen veriler istatistik uzmanlarının görüşleri doğrultusunda istatistiksel teknikler kullanılmış ve veriler analiz edilmiştir.

Çalışmada uygulanan e-kitap ve kullanımına ilişkin öğretmen adaylarının görüş anketi Verileri SPSS 20 paket yazılımı kullanılarak istatistiksel çözümler yapılmıştır.

Veriler ortalama ($\bar{X}$) frekans (f), standart sapma (SS) olarak verilmiştir. İstatistiksel çözümler sonucunda tablolar oluşturulmuştur. İstatistiksel çözümler sonucunda elde edilen bulguların yorumu,

'Bulgular ve Yorum' başlığı altında verilmiştir. Verilerin çözümlenmesinde kullanılan sınırlar Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3. Verilerin çözümlenmesinde kullanılan sınırlar

Ağırlık	Sınırlar	Seçenek
1	1.00 - 1.80	Kesinlikle Katılmıyorum
2	1.81 - 2.60	Katılmıyorum
3	2.61 - 3.40	Kararsızım
4	3.41 - 4.20	Katılıyorum
5	4.21 - 5.00	Kesinlikle Katılıyorum

BULGULAR ve YORUMLAR

Bu bölümde belirlenen amaç ve bulgulara ilişkin sonuçlar ve yorumlamalara yer verilmiştir.

4.1 E-kitabın Eğitsel Yapısına Yönelik Bulgular

Tablo 4'te öğretmen adaylarının AIT II e-kitap eğitsel yapısına yönelik frekans (f) ortalama ($\bar{X}$) ve standart sapma (SS) değerlerine yer verilmiştir.

Tablo 4. E-kitabın Eğitsel Yapısına Yönelik Bulgular

NO	E-kitabın Eğitsel Yapısına Yönelik Bulgular	f	$\bar{X}$	SS
1	E-Kitap Okuma Alışkanlığını Olumlu Etkiler	80	4,10	8,7
2	E-Kitap Derse Aktif Katılımı Sağlar	80	4,00	9,2
3	E-Kitap Derse Olan İlgiyi Artırır	80	4,10	9,2
4	E-Kitap Sıkıcı Değildir	80	3,80	8,5
5	E- Kitap Öğrenmeyi Kolaylaştırır	80	3,90	9,6
6	E-Kitap Derse Olan Motiveyi Artırır	80	3,90	1,00
7	E-Kitap Hızlı Öğrenmeyi Sağlar	80	4,00	8,7
8	Tüm Dersler İçin E-Kitap Uygulamasını Tercih Ederim	80	2,30	1,00
9	Sınav Başarısını Olumlu Etkiler	80	3,50	1,00
10	Bireysel Çalışmada Etkilidir	80	3,80	9,7
11	İşbirlikli Çalışmada Etkilidir	80	3,30	1,00

Tablo 4 'te AIT II e-kitap e-kitabın eğitsel yapısına yönelik bulgular incelendiğinde, araştırmaya katılan öğretmen adaylarının "E-Kitap Okuma Alışkanlığını Olumlu Etkiler" ifadesine ($\bar{X}$ =4.10, SS=.87) katılıyorum yanıtı vererek olumlu görüş bildirdikleri ortaya çıkmıştır. Elde edilen bu Bulgu, E-Kitap öğrencilerin Okuma Alış kanlığını Olumlu Etkiler şeklinde yorumlanabilir. Öğretmen adaylarının diğer olumlu görüş "katılıyorum" bildirdikleri maddeler "E-Kitap Derse Aktif Katılımı Sağlar" ($\bar{X}$ =4,00, SS=,92), "E-Kitap Derse Olan

"İlgiyi Artırır" ($X=4,10$, $SS=,92$), "E-Kitap Sıkıcı Değildir" ($X=3,80$, $SS=,85$), "E-Kitap Öğrenmeyi Kolaylaştırır" ($X=3,90$, $SS=,96$), "E-Kitap Derse Olan Motiveyi Artırır" ($X=3,90$, $SS=,1,00$), "E-Kitap Hızlı Öğrenmeyi Sağlar" ($X=4,00$, $SS=,87$), "Sınav Başarısını Olumlu Etkiler" ($X=3,50$, $SS=1,00$), "Bireysel Çalışmada Etkilidir" ($X=3,80$, $SS=,97$).

AIT II e-kitap e-kitabın eğitsel yapısına yönelik bulgular incelendiğinde, araştırmaya katılan öğretmen adaylarının "İşbirlikli Çalışmada Etkilidir" ifadesine ($X=3,30$, $SS=1,00$) kararsız görüş göstermişlerdir.

Öğretmen adayları AIT II e-kitabın eğitsel yapısına yönelik "Tüm Dersler İçin E-Kitap Uygulamasını Tercih Ederim" ifadesine ($X=2,30$, $SS=1,00$) olumsuz (katılmıyorum) görüş göstermişlerdir.

4.2 E-kitabın Basılı Kitap yerine Kullanılabilme durumun Yönelik Bulgular

Tablo 5'te öğretmen adaylarının AIT II e-kitap Basılı Kitap yerine Kullanılabilme durumun Yönelik frekans (f) ortalama ($\bar{X}$) ve standart sapma (SS) değerlerine yer verilmiştir.

Tablo 5. E-kitabın Basılı Kitap yerine Kullanılabilme durumun Yönelik Bulgular

NO	E-kitabın Basılı Kitap yerine Kullanılabilme durumun Yönelik Bulgular	f	$\bar{X}$	SS
12	Basılı Kitaplara Göre Konulara Ulaşım Daha Kolaydır	80	3,90	.86
13	Basılı Kitaplara Göre Görseller Daha Fazla Ve Daha Etkilidir	80	3,90	.99
14	Basılı Kitaplara Göre E-Kitap Daha Teknolojik Ve Daha Yenilikçidir	80	4,00	.87
15	Basılı Kitaplara Göre E-Kitap Kolay Ulaşılabilir,Kolay Taşınabilir Ve Kolay Saklanabilir	80	4,10	.74

Tablo 5'te AIT II e-kitap e-kitabın basılı kitap yerine kullanılabilme durumun yönelik bulgular incelendiğinde, araştırmaya katılan öğretmen adaylarının "Basılı Kitaplara Göre Konulara Ulaşım Daha Kolaydır" ifadesine ($X=3,90$, $SS=,86$), "Basılı Kitaplara Göre Görseller Daha Fazla Ve Daha Etkilidir" ($X=3,90$, $SS=,99$), "Basılı Kitaplara Göre E-Kitap Daha Teknolojik Ve Daha Yenilikçidir" ($X=4,00$, $SS=,87$), "Basılı Kitaplara Göre E-Kitap Kolay Ulaşılabilir, Kolay Taşınabilir Ve Kolay Saklanabilir" ($X=4,10$, $SS=,74$), olumlu "katılıyorum" görüş bildirdikleri ortaya çıkmıştır. Söz konusu maddelerle elde edilen Bulgular öğretmen adayları tarafından e-Kitabın basılı geleneksel kitabın yerine tercih edilebilir olduğu şeklinde yorumlanabilir.

4.3 Tasarımına Yönelik

Tablo 6'da öğretmen adaylarının AIT II e-kitap e-kitabın tasarımına yönelik bulgular Yönelik frekans (f) ortalama (X) ve standart sapma (SS) değerlerine yer verilmiştir.

Tablo 6. E-kitabın Tasarımına Yönelik Bulgular

NO	E-kitabın Tasarımına Yönelik Bulgular	f	$\bar{X}$	SS
16	Sayfa Düzeni Sade Ve Dikkat Dağıtıcı Değildir	80	3,90	,94
17	Sayfa Düzeni Okumayı Kolaylaştırıcıdır	80	3,90	1,00
18	Renkler Göz Yormayacak Renklerden Seçilmiştir	80	4,00	,90
19	Renkler İçerikle Uyumluluk Göstermektedir	80	3,90	,88
20	Yazılar Düzenli Ve İçeriğe Uygun Tasarlanmıştır	80	4,10	,79
21	Yazılar Kolay Okunabilir Ve Göz Yorucu Değildir	80	3,80	,95
22	Görseller İçerikle Uyumludur	80	4,10	,75
23	Görseller Öğrenmeyi Kolaylaştırmıştır	80	4,00	,74
24	Videoların Konuları İçerikle Uyumludur	80	4,00	,78
25	Videolar Yüksek Görüntü Ve Ses Kalitesine Sahiptir	80	3,10	,86

Tablo 6'da AIT II e-kitap e-kitabın tasarımına yönelik bulgular incelendiğinde, genel görüşün "katılıyorum" (3.41-4.20) aralığında yer aldığı söylenebilir. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının "Sayfa Düzeni Sade Ve Dikkat Dağıtıcı Değildir" ifadesine ($X=3,90$, $SS=,94$) , "Sayfa Düzeni Okumayı Kolaylaştırıcıdır" ifadesine ($X=3,90$, $SS=,1,00$) olumlu görüş bildirdikleri ortaya çıkmıştır. Elde edilen bu Bulgu, AIT II e-kitap sayfa tasarımı yönünden öğretmen adaylarının beğenisini kazandığı şeklinde yorumlanabilir.

Tasarımın renk olgusu konusunda hazırlanan " Renkler Göz Yormayacak Renklerden Seçilmiştir" ifadesine ($X=4,00$, $SS=,90$), "Renkler İçerikle Uyumluluk Göstermektedir" ifadesine ($X=3,90$, $SS=,88$) olarak olumlu görüş göstermişlerdir, Bu ifadelerin bulguları öğretmen adaylarının tasarımda renk kullanımını beğendikleri şeklinde yorumlanabilir.

Tasarım elemanı olarak yazının kullanımı konusundaki "Yazılar Düzenli Ve İçeriğe Uygun Tasarlanmıştır" ifadesine ($X=4,10$, $SS=,79$), "Yazılar Kolay Okunabilir Ve Göz Yorucu Değildir" ifadesine ($X=3,80$, $SS=,95$), Tasarım elemanı olarak görsellerin kullanımı konusundaki "Görseller İçerikle Uyumludur" ifadesine ($X=4,10$, $SS=,75$), "Görseller Öğrenmeyi Kolaylaştırmıştır" ifadesine ($X=4,00$, $SS=,74$), Tasarım elemanı olarak Videoların kullanımı konusundaki " Videoların Konumları İçerikle Uyumludur " ifadesine ($X=4,00$, $SS=,78$), Videolar Yüksek Görüntü Ve Ses Kalitesine Sahiptir " ifadesine ($X=3,10$, $SS=,86$) edinilen bulgulara göre, öğretmen adaylarının AIT II e-kitap Tasarımına yönelik görüşlerinin beğeni olduğu şeklinde yorumlanabilir.

- Özel Çizimler
- Reklam Hazırlama
- Afiş Hazırlama
- Fotomontaj

3.4.2.3 Kvisoft FlipBook Maker Pro.v4.0.

Kvisoft Flipbook Maker Pro e-kitap konusunda uzmanlaşmış ünlü bir sayfa çevirme yazılımıdır. Flash & HTML5 PDF, Word, Excel, PowerPoint, formattaki dosyaların açılıp işlenebileceği, metin, sesli ve görüntülü bağlantılar, galeri halinde çoklu resimler, video ve flash uygulamaları ekleyerek dergi, broşür, katalog e-kitap ve etkileşimli e-kitap tasarlanabilecek bir yazılımdır. yaratılan tasarımlar Herhangi bir bilgisayar, ios , Android tabanlı telefon ve tabletlerde çevrim içi veya çevrim dışı rahatça okunabilir.

tasarımların dijital çıktılarının formatları şu şekildedir.

Flash tabanlı HTML

SWF

EXE

HTML5 (iPad, iPhone, iPod, Android veya diğer taşınabilir cihazlar için)

APP (mac)

SCREENSAVER (Ekran Koruyucu)

3.4.2.4 Adobe Flash Player:

Adobe Flash Player bilgisayar ve mobil cihazlarda benzersiz uygulama, içerik ve videoların kusursuz görüntülenmesini ve animasyonları, reklamları, flash videoları çalışmasını sağlayan çalıştırıcıdır.

- Özel Çizimler
- Reklam Hazırlama
- Afiş Hazırlama
- Fotomontaj

3.4.2.3 Kvisoft FlipBook Maker Pro.v4.0.

Kvisoft Flipbook Maker Pro e-kitap konusunda uzmanlaşmış ünlü bir sayfa çevirme yazılımıdır. Flash & HTML5 PDF, Word, Excel, PowerPoint, formattaki dosyaların açılıp işlenebileceği, metin, sesli ve görüntülü bağlantılar, galeri halinde çoklu resimler, video ve flash uygulamaları ekleyerek dergi, broşür, katalog e-kitap ve etkileşimli e-kitap tasarlanabilecek bir yazılımdır. yaratılan tasarımlar Herhangi bir bilgisayar, ios , Android tabanlı telefon ve tabletlerde çevrim içi veya çevrim dışı rahatça okunabilir.

tasarımların dijital çıktılarının formatları şu şekildedir.

Flash tabanlı HTML

SWF

EXE

HTML5 (iPad, iPhone, iPod, Android veya diğer taşınabilir cihazlar için)

APP (mac)

SCREENSAVER (Ekran Koruyucu)

3.4.2.4 Adobe Flash Player:

Adobe Flash Player bilgisayar ve mobil cihazlarda benzersiz uygulama, içerik ve videoların kusursuz görüntülenmesini ve animasyonları, reklamları, flash videoları çalışmasını sağlayan çalıştırıcıdır.

3.4.3 Kapak Tasarımı

Kapak tasarımları görsel iletişim tasarımı ilkeleri doğrultusunda Adobe Photoshop yazılımıyla tasarlanmıştır

3.4.3.1 Ön Kapak Tasarımı

Ön kapak tasarımında ve tasarımın genelinde kullanılan bordo renk Yakın Doğu Üniversitesi kurumsal rengi olduğu için kullanılmıştır. Tasarımda ilk ilgiyi çeken amblem Yakın Doğu Üniversitesi Uzaktan Eğitim Merkezi için Yakın Doğu Üniversitesi amblemine eklenti yaparak tasarlanmış amblemidir. Amblemde kullanılan Mustafa Kemal Atatürk görseli kurtuluş savaşının simgesi olan koca tepedeki Atatürk figürüdür. Alt bölgede yer alan sülhet halindeki görsel TBMM'nin açılışı ve tasarımı ortadan ikiye bölen koyu ve aydınlık bölümler Türkiye devrimiyle karanlıktan aydınlığa geçişi temsil etmektedir. Tasarım tamamen Adobe Photoshop CS6 yazılımında yaratılmıştır.

Şekil 10. ALT II e-kitap ön kapak

3.4.3.2 Arka Kapak tasarımı

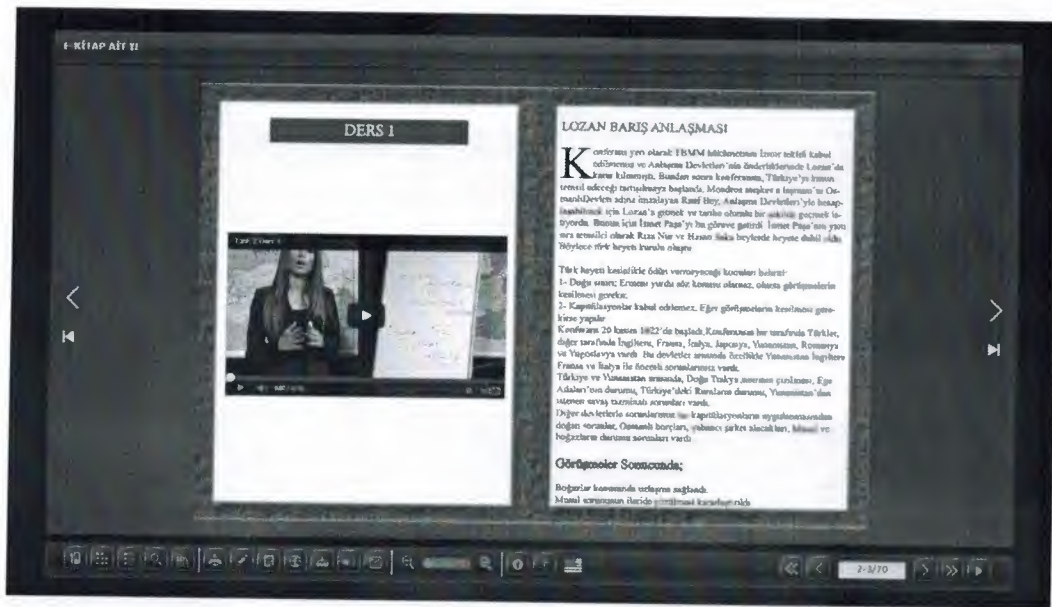
Arka kapakta tasarımında tasarımın genelinde kullanılan Yakın Doğu Üniversitesi kurumsal rengi olan bordo renk kullanılmıştır. tasarımın merkezinde kitabın kullanım hakları ile ilgili uyarıcı bilgiler yer alırken alt bölgede Yakın Doğu Üniversitesi Uzaktan Eğitim Merkezinin adres bilgileri ve QR code teknolojisiyle www.uzem.neu.edu.tr adresine bağlantı verilmiştir. tasarım tamamen Adobe Photoshop CS6 yazılımında yaratılmış QR code bağlantısı Kvisoft FlipBook Maker Pro.v4.0 yazılımında eklenmiştir.

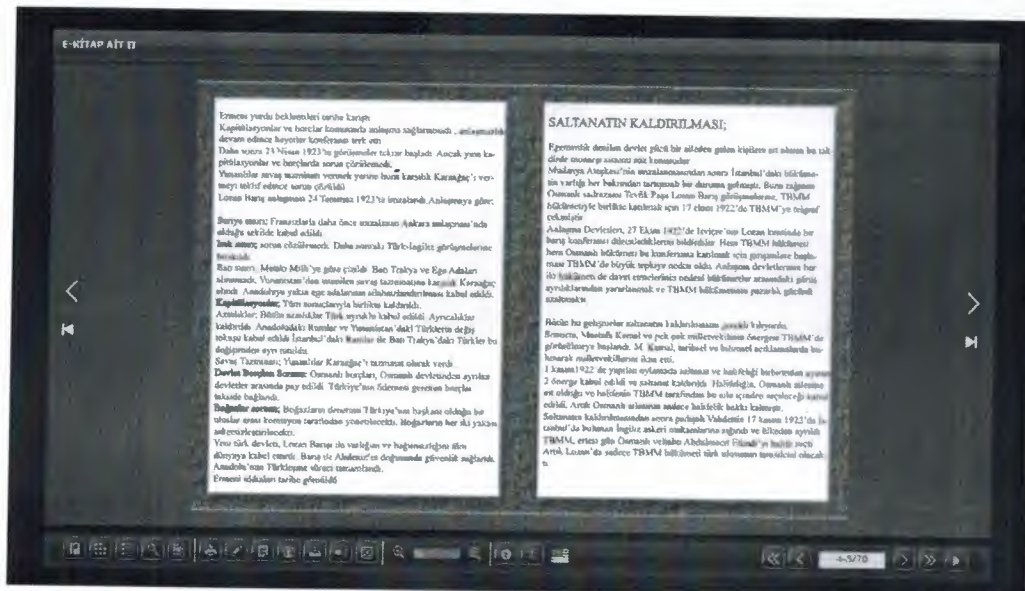
Şekil 11. AIT II i e-kitap arka kapak

3.4.4 Sayfa Tasarımı

Sayfa tasarımında hakim olan renk yine Yakın Doğu Üniversitesi kurumsal rengi olan bordo renktir sayfada yazılar için ayrılan beyaz alan desenli bir tasarımla çerçevelendirilmiş ve yazılara düzenli bir alan yaratılmıştır. Bu tasarım Adobe Photoshop CS6 yazılımında yaratılmıştır. Tasarımdaki yazılar, yazıların yerleri tipografik şekiller, video ve görsellerin konulacağı alanlar Adobe Indesign Cs6 yazılımında yaratılmıştır. Tüm derslerin ders videoları tüm dersler için ders başlıkları ile sayfanın sol tarafında dikkatin dağılmayacağı şekilde beyaz alana Kvisoft FlipBook Maker Pro.v4.0 yazılımında eklenmiştir.

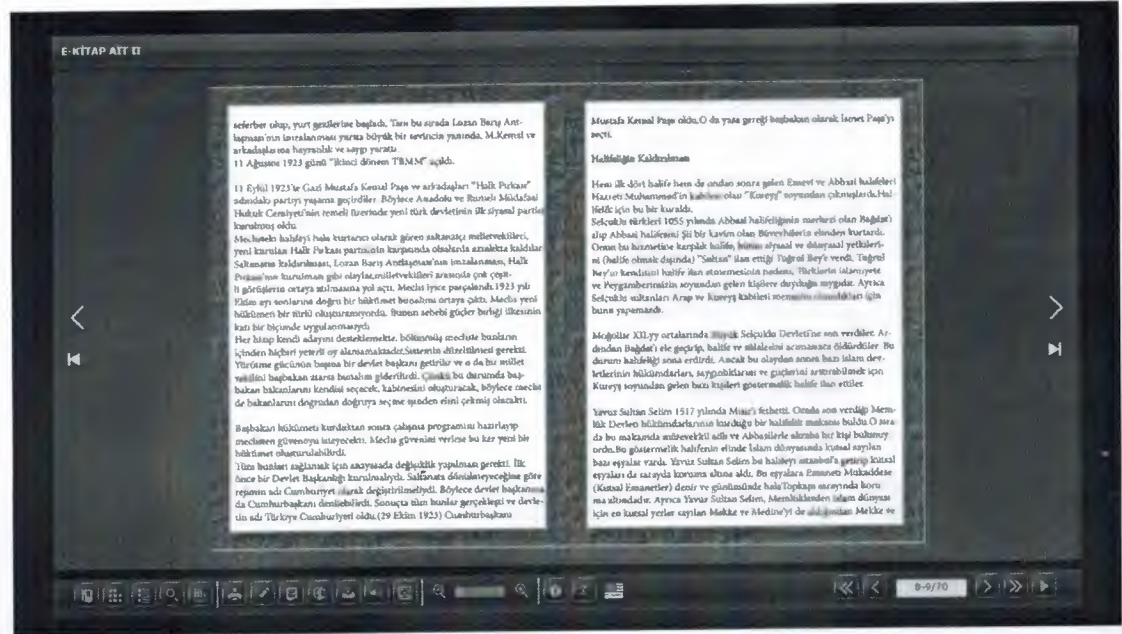
Şekil 12. AIT II e-kitap Sayfa tasarımı

Şekil 13. AIT II e-kitap Sayfa tasarımı

Şekil 14. AIT II e-kitap Sayfa tasarımı

Şekil 15. AIT II e-kitap Sayfa tasarımı

3.5 AİT II E-Kitap Uygulama Süreci

Uygulama tasarım sürecinde alanında uzman Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi dersinin ders hocasıyla görüşülüp oluşturulan içerikler tasarıma eklenerek AİT II e-kitap geliştirilmiştir.

Uzaktan eğitim merkezi tarafından yürütülen AİT 102 dersi için hedef bir sınıf belirlenmiştir. belirlenen bu sınıf Yakın Doğu Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Okul Öncesi Öğretmenliği bölümünde eğitim gören 80 gönüllü 1.sınıf öğrencilerinden oluşmuştur. Dönemin ilk dersinde sınıf ortamında öğrencilere e-kitaplar hakkında bilgiler verilmiş daha sonra AİT II e-kitap projeksiyon aracılığıyla görsel olarak tanıtılmış, öğrencilere kullanımıyla ilgili tüm bilgiler verilmiştir. Öğrencilere flash disk aracılığıyla dağıtılan AİT II e-kitabı ders kaynağı olarak kullanımları önerilmiştir.

Öğrencilerin final sınavları ardından öğrenci görüşlerini belirlemeyi amaçlayan e-kitap ve kullanımına ilişkin öğretmen adaylarının görüş anketini doldurmaları istenmiştir. İlgili veri toplama araçları ek 4'te verilmiştir.

3.6 Verilerin Çözümü ve Yorumlanması

Araştırma kapsamında elde edilen veriler istatistik uzmanlarının görüşleri doğrultusunda istatistiksel teknikler kullanılmış ve veriler analiz edilmiştir.

Çalışmada uygulanan e-kitap ve kullanımına ilişkin öğretmen adaylarının görüş anketi Verileri SPSS 20 paket yazılımı kullanılarak istatistiksel çözümler yapılmıştır.

Veriler ortalama ($\bar{X}$) frekans (f), standart sapma (SS) olarak verilmiştir. İstatistiksel çözümler sonucunda tablolar oluşturulmuştur. İstatistiksel çözümler sonucunda elde edilen bulguların yorumu,

'Bulgular ve Yorum' başlığı altında verilmiştir. Verilerin çözümlenmesinde kullanılan sınırlar Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3. Verilerin çözümlenmesinde kullanılan sınırlar

Ağırlık	Sınırlar	Seçenek
1	1.00 - 1.80	Kesinlikle Katılmıyorum
2	1.81 - 2.60	Katılmıyorum
3	2.61 - 3.40	Kararsızım
4	3.41 - 4.20	Katılıyorum
5	4.21 - 5.00	Kesinlikle Katılıyorum

BULGULAR ve YORUMLAR

Bu bölümde belirlenen amaç ve bulgulara ilişkin sonuçlar ve yorumlamalara yer verilmiştir.

4.1 E-kitabın Eğitsel Yapısına Yönelik Bulgular

Tablo 4'te öğretmen adaylarının AIT II e-kitap eğitsel yapısına yönelik frekans (f) ortalama ($\bar{X}$) ve standart sapma (SS) değerlerine yer verilmiştir.

Tablo 4. E-kitabın Eğitsel Yapısına Yönelik Bulgular

NO	E-kitabın Eğitsel Yapısına Yönelik Bulgular	f	$\bar{X}$	SS
1	E-Kitap Okuma Alışkanlığını Olumlu Etkiler	80	4,10	8,7
2	E-Kitap Derse Aktif Katılımı Sağlar	80	4,00	9,2
3	E-Kitap Derse Olan İlgiyi Artırır	80	4,10	9,2
4	E-Kitap Sıkıcı Değildir	80	3,80	8,5
5	E- Kitap Öğrenmeyi Kolaylaştırır	80	3,90	9,6
6	E-Kitap Derse Olan Motiveyi Artırır	80	3,90	1,00
7	E-Kitap Hızlı Öğrenmeyi Sağlar	80	4,00	8,7
8	Tüm Dersler İçin E-Kitap Uygulamasını Tercih Ederim	80	2,30	1,00
9	Sınav Başarısını Olumlu Etkiler	80	3,50	1,00
10	Bireysel Çalışmada Etkilidir	80	3,80	9,7
11	İşbirlikli Çalışmada Etkilidir	80	3,30	1,00

Tablo 4 'te AIT II e-kitap e-kitabın eğitsel yapısına yönelik bulgular incelendiğinde, araştırmaya katılan öğretmen adaylarının "E-Kitap Okuma Alışkanlığını Olumlu Etkiler" ifadesine ($\bar{X}=4.10$, $SS=.87$) katılıyorum yanıtı vererek olumlu görüş bildirdikleri ortaya çıkmıştır. Elde edilen bu Bulgu, E-Kitap öğrencilerin Okuma Alış kanlığını Olumlu Etkiler şeklinde yorumlanabilir. Öğretmen adaylarının diğer olumlu görüş "katılıyorum" bildirdikleri maddeler "E-Kitap Derse Aktif Katılımı Sağlar" ($\bar{X}=4,00$, $SS=,92$), "E-Kitap Derse Olan

"İlgiyi Artırır" ($X=4,10$, $SS=,92$), "E-Kitap Sıkıcı Değildir" ($X=3,80$, $SS=,85$), "E- Kitap Öğrenmeyi Kolaylaştırır" ($X=3,90$, $SS=,96$) , "E-Kitap Derse Olan Motiveyi Artırır" ($X=3,90$, $SS=,1,00$), "E-Kitap Hızlı Öğrenmeyi Sağlar" ($X=4,00$, $SS=,87$), "Sınav Başarısını Olumlu Etkiler" ($X=3,50$, $SS=1,00$), "Bireysel Çalışmada Etkilidir" ($X=3,80$, $SS=,97$).

AIT II e-kitap e-kitabın eğitsel yapısına yönelik bulgular incelendiğinde, araştırmaya katılan öğretmen adaylarının " İşbirlikli Çalışmada Etkilidir" ifadesine ($X=3,30$, $SS=1,00$) kararsız görüş göstermişlerdir.

Öğretmen adayları AIT II e-kitabın eğitsel yapısına yönelik "Tüm Dersler İçin E-Kitap Uygulamasını Tercih Ederim" ifadesine ($X=2,30$, $SS=1,00$) olumsuz (katılmıyorum) görüş göstermişlerdir.

4.2 E-kitabın Basılı Kitap yerine Kullanılabilme durumun Yönelik Bulgular

Tablo 5'te öğretmen adaylarının AIT II e-kitap Basılı Kitap yerine Kullanılabilme durumun Yönelik frekans (f) ortalama ($\bar{X}$) ve standart sapma (SS) değerlerine yer verilmiştir.

Tablo 5. E-kitabın Basılı Kitap yerine Kullanılabilme durumun Yönelik Bulgular

NO	E-kitabın Basılı Kitap yerine Kullanılabilme durumun Yönelik Bulgular	f	$\bar{X}$	SS
12	Basılı Kitaplara Göre Konulara Ulaşım Daha Kolaydır	80	3,90	.86
13	Basılı Kitaplara Göre Görseller Daha Fazla Ve Daha Etkilidir	80	3,90	.99
14	Basılı Kitaplara Göre E-Kitap Daha Teknolojik Ve Daha Yenilikçidir	80	4,00	.87
15	Basılı Kitaplara Göre E-Kitap Kolay Ulaşılabilir,Kolay Taşınılabilir Ve Kolay Saklanılabilir	80	4,10	.74

Tablo 5'te AIT II e-kitap e-kitabın basılı kitap yerine kullanılabilme durumun yönelik bulgular incelendiğinde, araştırmaya katılan öğretmen adaylarının "Basılı Kitaplara Göre Konulara Ulaşım Daha Kolaydır" ifadesine ($X = 3,90$, $SS = ,86$), "Basılı Kitaplara Göre Görseller Daha Fazla Ve Daha Etkilidir" ($X = 3,90$, $SS = ,99$), "Basılı Kitaplara Göre E-Kitap Daha Teknolojik Ve Daha Yenilikçidir" ($X = 4,00$, $SS = ,87$), "Basılı Kitaplara Göre E-Kitap Kolay Ulaşılabilir, Kolay Taşınabilir Ve Kolay Saklanabilir" ($X = 4,10$, $SS = ,74$), olumlu "katılıyorum" görüş bildirdikleri ortaya çıkmıştır. Söz konusu maddelerle elde edilen Bulgular öğretmen adayları tarafından e-Kitabın basılı geleneksel kitabın yerine tercih edilebilir olduğu şeklinde yorumlanabilir.

4.3 Tasarımına Yönelik

Tablo 6'da öğretmen adaylarının AIT II e-kitap e-kitabın tasarımına yönelik bulgular Yönelik frekans (f) ortalama (X) ve standart sapma (SS) değerlerine yer verilmiştir.

Tablo 6. E-kitabın Tasarımına Yönelik Bulgular

NO	E-kitabın Tasarımına Yönelik Bulgular	f	$\bar{X}$	SS
16	Sayfa Düzeni Sade Ve Dikkat Dağıtıcı Değildir	80	3,90	,94
17	Sayfa Düzeni Okumayı Kolaylaştırıcıdır	80	3,90	1,00
18	Renkler Göz Yormayacak Renklerden Seçilmiştir	80	4,00	,90
19	Renkler İçerikle Uyumluluk Göstermektedir	80	3,90	,88
20	Yazılar Düzenli Ve İçeriğe Uygun Tasarlanmıştır	80	4,10	,79
21	Yazılar Kolay Okunabilir Ve Göz Yorucu Değildir	80	3,80	,95
22	Görseller İçerikle Uyumludur	80	4,10	,75
23	Görseller Öğrenmeyi Kolaylaştırmıştır	80	4,00	,74
24	Videoların Konumları İçerikle Uyumludur	80	4,00	,78
25	Videolar Yüksek Görüntü Ve Ses Kalitesine Sahiptir	80	3,10	,86

Tablo 6'da AIT II e-kitap e-kitabın tasarımına yönelik bulgular incelendiğinde, genel görüşün "katılıyorum" (3.41-4.20) aralığında yer aldığı söylenebilir. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının "Sayfa Düzeni Sade Ve Dikkat Dağıtıcı Değildir" ifadesine ($X=3,90$, $SS=,94$) , "Sayfa Düzeni Okumayı Kolaylaştırıcıdır" ifadesine ($X=3,90$, $SS=,1,00$) olumlu görüş bildirdikleri ortaya çıkmıştır. Elde edilen bu Bulgu, AIT II e-kitap sayfa tasarımı yönünden öğretmen adaylarının beğenisini kazandığı şeklinde yorumlanabilir.

Tasarımın renk olgusu konusunda hazırlanan " Renkler Göz Yormayacak Renklerden Seçilmiştir" ifadesine ($X=4,00$, $SS=,90$), "Renkler İçerikle Uyumluluk Göstermektedir" ifadesine ($X=3,90$, $SS=,88$) olarak olumlu görüş göstermişlerdir, Bu ifadelerin bulguları öğretmen adaylarının tasarımda renk kullanımını beğendikleri şeklinde yorumlanabilir.

Tasarım elemanı olarak yazının kullanımı konusundaki "Yazılar Düzenli Ve İçeriğe Uygun Tasarlanmıştır" ifadesine ($X=4,10$, $SS=,79$), "Yazılar Kolay Okunabilir Ve Göz Yorucu Değildir" ifadesine ($X=3,80$, $SS=,95$), Tasarım elemanı olarak görsellerin kullanımı konusundaki "Görseller İçerikle Uyumludur" ifadesine ($X=4,10$, $SS=,75$), "Görseller Öğrenmeyi Kolaylaştırmıştır" ifadesine ($X=4,00$, $SS=,74$), Tasarım elemanı olarak Videoların kullanımı konusundaki " Videoların Konumları İçerikle Uyumludur " ifadesine ($X=4,00$, $SS=,78$), Videolar Yüksek Görüntü Ve Ses Kalitesine Sahiptir " ifadesine ($X=3,10$, $SS=,86$) edinilen bulgulara göre, öğretmen adaylarının AIT II e-kitap Tasarımına yönelik görüşlerinin beğeni olduğu şeklinde yorumlanabilir.

BÖLÜM V

SONUÇLAR ve ÖNERİLER

Bu bölümde, araştırmanın bulgularına dayalı olarak ulaşılan sonuçlara ve elde edilen sonuçlara bağlı olarak geliştirilen önerilere yer verilmiştir.

5.1 Sonuç ve Tartışma

Eğitim teknolojilerindeki hızlı gelişmelerle birlikte, eğitim alanına yeni yazılım ve uygulamalar kazandırılmaktadır. Günümüzde eğitimin yeni yüzü olarak görülen uzaktan eğitimin gelişmesi ve örgün eğitimin sunduğu fırsatların yanı sıra bunun ötesine geçmesi için destekleyici çalışmalar yapılmaktadır.

Eğitime kazandırılan e-kitaplar günümüzde gelişerek çoklu ortam öğeleri ile zenginleştirilen boyuta taşınmıştır. E-kitaplar önemli bir ders materyali ve bilgi kaynağıdır. Ülkemizde henüz yaygınlaşmamış e-kitap olgusunun gelecekte eğitimde etkin kullanılması için bu yeni olgunun öğrenci ve öğretmenler tarafından farkındalığının artırılması gerekliliği doğurmuştur. Bu çalışmada öğretmen adaylarının hem bir öğrenci olarak hem de gelecekte öğrenci yetiştirecek bireyler olarak e-kitap deneyimlerini yaşamaları ve buna bağlı olarak görüşlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmaya katılan öğretmen adaylarının genel olarak etkileşimli e-kitap kullanımına yönelik görüşlerinin olumlu olduğu sonucuna varılmıştır. Çalışma bulgularının sonuçları ve önerilerine aşağıda yer verilmiştir.

5.1.1 E-kitabın Eğitsel Yapısına Yönelik Sonuçlar

Öğretmen adaylarının e-kitabın eğitsel yapısına yönelik sonuçlar incelendiğine genel anlamda e-kitabın eğitimde kullanılabilirliğine yönünde olumlu görüş geliştirdikleri sonucu alınmıştır. Ancak öğrencilerin tüm dersler için kullanılabilirliği yönündeki görüşlerinin olumsuz olduğu tespit edilmiştir.

Öğretmen adaylarının e-kitabın işbirlikli kullanılabilirliği konusunda ki tercihlerinde ise kararsız görüş olarak görülmektedir. Ancak bireysel çalışma konusunda e-kitabı tercih edebildikleri sonucuna varılmıştır. Öngöz'e göre (2011), göre e-kitaplar öğrenenlerin bireysel çalışmalarına olumlu katkılar sağladığı gibi arkadaşları ve öğretmenleriyle iletişimlerini de geliştirici güce sahiptir. Eğitim ve öğretim sürecinin hızının da artması konusunda görüşlerin olumlu sonuçları öğrencilerin bu görüşlerini desteklen bir çalışma Abdullah ve Gibb (2008), yatıkları araştırmaya göre öğrenenin konulara yönelik içerik ve gerçekleri arayıp bulma amacıyla e-kitabın (%67) oranında tercih edilmiştir. Kibar (2006) çalışması kapsamında bilgisayar ile desteklenen öğretim yazılımlarının geleneksel öğretime yöntemlerine göre daha etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. (McConville ve Lane, aktaran Ruiji, 2012). Ruiji, (2012). Öğrenci görüşlerine göre e-öğrenme ortamlarına uygun tasarlanması oluşturulacak öğrenmelerin başarılı olma oranın artıracağı düşünülmektedir.

5.1.2 E-kitabın Basılı Kitap yerine Kullanılabilme durumun Yönelik Sonuçlar

Araştırma kapsamında öğretmen adaylarının e-kitabın basılı kitap yerine kullanılabilme duruna Yönelik ifadelerin olumlu sonuçları değerlendirildiğinde öğrenciler e-kitapları basılı kitapların yerine kullanılabilecekleri sonucuna varılmıştır.

Günümüzde dünyanın en büyük online kitap ve müzik satış mağazası Amazon.com, kuruluşundan bu yana 2010 yılında ilk defa e-kitap satışlarının basılı kitap satışlarını geçtiğini açıkladı. Yılın kitap satışının bir yıl önceye kıyasla üç kat arttığını da aktarılmıştır (E-kitap satışı basılı kitabı geçti! 2010).

Teknolojik gelişmeler gösteriyor ki geleneksel kitaplar hala üretilse de zamanla talebin e-kitaplara yönelik değişeceği.

Soydan'a (2012), göre geleneksel kitap basımları devam etse de e-kitap teknolojisinin gelişmesiyle basılı kitapların günümüzdeki plaklar gibi nostaljik anlamlar içeren nesnelere dönüşeceğini düşünmektedir.

5.1.3 E-kitabın Tasarımına Yönelik Sonuçlar

Günümüzde var olan e-kitapların çoğunluğunun sadece basılı kitapların sayısal ortama aktarılmasından oluşan materyaller olduğunu görmekteyiz. Teknolojik gelişmelerle E-Kitapların Bir Kopyadan Öteye Geçip tasarımlar ve çoklu ortam öğelerinin eklenmesiyle etkisinin üst seviyelere çıkması beklenmektedir. Çalışma kapsamında öğretmen adaylarının AIT II e-kitabın tasarına yönelik beğeni ve olumlu görüş geliştirdikleri sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonucu destekleyen çalışmalara bakıldığında öncelikle kitapların temel özelliği yazı ve okuma kavramı e-kitaplarla geliştirilmesi gerekliliği ortaya çıkmıştır. Anameriç ve Rukancı, (2003) çalışmalarında Metnin uzunluğunun getirmiş olduğu

okuma zorlukları olduğunu aktarmaktadır. Benzer bir ifade olarak Argan, Argan, M.T., ve Kurulgan (2008) Kitapların yapısal özellikleri (tasarımları) kitap okuma üzerinde önemli bir etkiye sahiptir. Ekran üzerindeki metinlerin okunabilirliği üzerine yapılan çalışmaların sonuçlarına göre tasarım ve görsel kitapların kullanımında önemli bir yer tutmaktadır (Landoni ve Gibb, 2000). Kurulgan ve Argan'ın aktardığı Kamphuis'ü (1991) çalışmasına göre kitap tercih edilebilirliğinde konu ve tür gibi olgularla birlikte kitabın görünüş ve yazılış şekli gibi kriterinde kitap seçiminde etkili rol oynadığını vurgulamıştır. Çelik vd.'nin (2013) yaptıkları araştırma kapsamında e-kitapların ders içeriklerinin hazırlanması sürecinde dikkat edilecek yönleri aktarmıştır. Araştırmada tasarıma eklenecek videoların öğrencinin ilgisini çekecek şekilde düzenlenip yerleştirilmesi, bilgiyi kolaylaştırıcı nitelikte olması öğrencilerin e-kitapta video kullanımını tercih ettiklerini ortaya koymuştur.

5.2 Öneriler

5.2.1 E-kitabın Eğitsel Yapısına Yönelik Öneriler

- Öğrenme - öğretme sürecinde eğitim teknolojileri takip edilmeli öğretmen adaylarının gelecekte eğitimci olarak uygulamalarında e-kitapları etkili kullanabilmeli ve öğrencileri bu yönde teşvik etmelidirler.
- Üniversitelerin eğitim teknolojileri özellikle uzaktan eğitim ve e-kitaplar hakkında çalışmalar yapıp konudaki zafiyetlerini gidermeleri gerekmektedir.
- Öğretmenler örgün eğitimde derslerini teknolojik materyallerle desteklemelidirler.
- Öğretmenler gelecek dönemlerde derslerini bu tür uygulamalar ile desteklemelidirler.

5.2.2 E-kitabın Basılı Kitap yerine Kullanılabilme durumun Yönelik Öneriler

- ☐ Etkileşimli e-kitapların basılı kitaplardan farkı ve avantajlarının farkındalığının artırılması için etkinlikler yapılmalı.
- ☐ Etkileşimli e-kitapların basılı kitaplar yerine kullanımının sağlanması için öğrenciler hangi cihazlarla ne kadar kolay kullanacakları konusunda bilgilendirilmelidir.
- ☐ Öğrenme ve öğrencilerin basılı kitabın taşıma, saklama ve ulaşma gibi sorunlarının e-kitaplarda ne derece basit ve kolay olduğu konusunda bilgilendirilmelidirler.
- ☐ Tüm uzaktan eğitim kurum ve kuruluşlarının e-kitap konusunda bilgi sahibi olmaları ve bu konuyu değişik boyutlarıyla ayrıntılı şekilde araştırmaları ve çalışma yapmaları gerekmektedir.

5.2.3 E-kitabın Tasarımına Yönelik Öneriler

- ☐ Etkileşimli e-kitabın derslere olan ilgiyi artırması için tasarım boyutunun çok iyi şekillendirilmesi gerekmektedir.
- ☐ Uygulamalar daha çok etkileşimli olacak şekilde tasarlanmalıdır.
- Yapılan tasarımların tasarım elemanları (renk, yazı, desen ve görsel malzemeler) öğrencilerin beğenilerine ve eğitim ilkeleri çerçevesinde seçilmelidir.
- Tasarımlar sade ve dikkat dağıtmayacak ve boşluk doluluk ilkeleri göz önünde bulundurularak yapılmalı
- ☐ Tasarım sürecinde anlamlandırmayı somutlaştırıcı kaliteli görseller, ses veya videolar kullanılmalıdır.

KAYNAKÇA

- Abbott, W. & Kelly, K. (2004). Sooner or later! - have e-books turned the page? VALA 2004: Breaking Boundaries: *Integration and Interoperability. Proceedings Of The 12th Biennial Conference and Exhibition, 3-5 February 2004, Melbourne Convention Centre.* <http://Www.Vala.Org.Au/Vala2004/2004pdfs/46abbkel.Pdf> adresinden 25.06.2015 Tarihinde Alınmıştır.
- Akkoyunlu, B. (1998). "Eğitimde teknolojik gelişmeler", çağdaş eğitimde yeni teknolojiler. Özer, B.(Ed.), Eskişehir.
- Anderson, Terry. (2003). Modes of interaction in distance education: Recent Developments And Research Questions. *Handbook Of Distance Education.*
- Anuradha, K.T., ve Usha, H.S. (2006). "E-Books access models: an analytical comparative study", *Electronic Library VL.24, NO.5, P.662-679 (ISI)*
- Atılğan, D. (2006). "İletişim teknolojileri çağında değişen bilgi hizmetleri", *1.Uluslararası Bilgi Hizmetleri Sempozyumu, 25-26 Mayıs 2006, İstanbul: İstanbul Üniversitesi*
- Argan, M., Argan, M.T., ve Kurulgan, M. (2008). kitaplara ilişkin biçimsel özelliklerin okuyucu tutumları üzerine etkisi. *Bilgi Dünyası 9(1):179-206.*
- Aydemir, M., Küçük, S., Karaman, S. (2012). uzaktan eğitimde tablet bilgisayar kullanımına yönelik öğrenci görüşlerinin incelenmesi *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi Journal Of Research In Education and Teaching* Kasım 2012, Cilt 1, Sayı 4, Makale 18, Issn: 2146-9199
- Ayyıldız, M., Bozkurt, Ü. ve Canlı, S. (2006). okuma kültürü üzerine bir araştırma. *Milli Eğitim Dergisi* (169).

Aydın.C. uzaktan eğitime kütüphane desteği-model önerisi Kültür ve Turizm Bakanlığı Milli Kütüphane Başkanlığı, Ankara.

Bailey, T.P. (2006). electronic book usage at a master's level ı university: Alongitudinal Study, *The Journal Of Academic Librarianship*, 32,1, 52-59.

Bennett, L. ve Landoni, M. (2005). E-books ın academic libraries, the electronic library, 23, 1.

Bamberger, R. (1990). *okuma alışkanlığını geliştirme* (B. Çapar, Çev.). Ankara: Kültür Bakanlığı Kütüphaneler Genel Müdürlüğü. *Book Production: Number Of Titles By UDC Classes*. (2000). 20 Ekim 2007 Tarihinde <http://Stats.Uis.Unesco.Org/Unesco/Tableviewer/Tableview.aspx?ReportId=202> Adresinden 25.06.2015 Tarihinde Alınmıştır.

Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2011). Bilimsel araştırma yöntemleri (8.Baskı). Biliminin yolları, Bilimsel yöntem, araştırmaların sınıflandırılması, Araştırma etiği, problem tanımlama, örnekleme yöntemleri, Veri toplama teknikleri, Nicel ve nitel araştırma desenleri, APA Raporlaştırma Türkiye. Pegem.

Bozkurt, A. (2013). Açık ve uzaktan öğretim: Web 2.0 ve sosyal ağların etkileri. Akademik Bilişim 2013. 23-25 Ocak, Akdeniz Üniversitesi, Antalya. [Http://Www.Academia.Edu/2536910/Acik](http://Www.Academia.Edu/2536910/Acik) ve Uzaktan Öğretim Web 2.0 ve Sosyal Ağların Etkileri Adresinden 25.04.2015 Tarihinde Alınmıştır.

Bozkurt, A, Bozkaya, M., (2013a). Açık bir öğrenme malzemesi olarak etkileşimli e-kitap hazırlama adımları: *Eğitimde Politika Analizi Dergisi* Aralık, 2013, Cilt 2, Sayı, 2, S. 8-20 *Journal Of Educational Policy Analysis* December, 2013, Volume 2, Issue 2, Pp. 8-20

- Bozkurt, A, Bozkaya, M., (2013b). Açık bir öğrenme malzemesi olarak etkileşimli e-kitap hazırlama adımları: *Eğitimde Politika Analizi Dergisi* Aralık, 2013, Cilt 2, Sayı, 2, S. 8-20 *Journal Of Educational Policy Analysis* December, 2013, Volume 2, Issue 2, Pp. 8-20
- Bozkurt., (2013). "Açık ve uzaktan öğrenmeye yönelik etkileşimli e-kitap değerlendirme kriterlerinin belirlenmesi", Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.
- Bates, A. W. (1996). Technology, open learning and distance education. routledge.
- Bicen, H. (2012). Öğretmenlerin hizmetiçi eğitiminde sosyal paylaşım sitelerinin kullanımı: facebook ve wiziq sanal sınıf örneği. Doktora Tezi. (Ph.D.), Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Anabilim Dalı, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Lefkoşa, Kıbrıs.
- Biçer, S. (2006). Türkiye’de internet yayıncılığı ve avrupa birliği’ne uyum, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Radyo-Televizyon ve Sinema Anabilim Dalı, Ankara.
- Brooks, G., Brooks, M.G. (1993) In search of understanding . the case for constructivist classrooms. Alexandria V.A. Association For The Supervision And Curriculum Development.
- Christianson, M. ve Aucoin, M., (2005). Electronic or print books: which are used? Library Collections, Acquisitions, & Technical Services, 29, 71–81.
- California Distance Learning Project, (2005). For adult educators: what is distance learning? [Online], California Distance Learning Project, S [Http://www.cdlnonline.org/index.cfm?fuseaction=WhatIs](http://www.cdlnonline.org/index.cfm?fuseaction=WhatIs) Adresinden 27 04 2015 Tarihinde Alınmıştır.
- Cantoni, V., v.d. (2004), "Perspectives and challenges in e-learning: towards natural interaction paradigms", *Journal Of Visual Languages And Computing*, 15 (2004), S. 333-345.

- Chen, J., Li, Q., ve Jia, W. (2005). Automatically generating an e-textbook on the web, world wide web: *Internet And Web Information Systems*, 8, 377-394.
- Chen, L. (1998). *Design and development of a prototype electronic textbook for teacher education*. Doktora Tezi, University Of Houston, Houston.
- Chen, Y. (2002). Application and development of electronicbooks in an e - gutenbergage, *Online Information Review*, 27.
- Cheong, S.C. (2002), "E-learning-a providers prospective", *Internet And Higher Education*, 4 (2002), S. 337-352.
- Cooper, A., Reimann, R., Cronin., D. (2007) "The essentials of interaction design"
[Http://Www.Slideshare.Net/Drinks1/Wileyaboutface3theessentialsofi](http://www.slideshare.net/Drinks1/Wileyaboutface3theessentialsofi)
 nteractiondesignmay2007 Adresinden 05 05 2015 Tarihinde Alınmıştır.
- Çelik,T. (2015). Turkish studies international periodical for the languages, Literature And History Of Turkish Or Turkic Volume 10/3 Winter 2015, P. 271-284 DOI Number: [Http://Dx.Doi.Org/10.7827/Turkishstudies.7803](http://Dx.Doi.Org/10.7827/Turkishstudies.7803) ISSN: 1308-2140, Ankara-Turkey.
- Çelik, E., Yıldırım, G., Yıldırım, S ve Karaman, S. (2013). Mobil cihazlarla öğrenim gören lisans öğrencilerinin e-ders içeriklerine ve mobil cihazlara yönelik görüşlerinin belirlenmesi.*Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 2 (2), 97-106.
- Çalımfidan, M. (2007). "*internete dayalı uzaktan hizmet içi eğitim yöntemiyle bilgisayar eğitimi hakkında öğretmen görüşleri*", Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Demirci, A. (2006). "*İnternet ile tüketici eğitimi*", Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

- Demirel, Ö., Seferoğlu S. S. ve Yağcı E. (2005). Öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme (5. Baskı). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Demirel, Ö. (1990). *Yabancı dil öğretimi ilkeler-yöntemler-teknikler*. Usem Yayınları-6. (İkinci Baskı), Ankara: Şafak Matbaası.
- Daft, R., & Lengel, R. (1984). Information richness: a new approach to managerial behavior and organization design. B. M. Staw & L. L. Cummings (Ed.), *Research In Organizational Behavior* İçinde, Vol. 6: 191- 233. Greenwich, CT: JAI Press.
- Dillon, A. (1992). "Reading from paper versus screens: a critical review of the empirical literature". [Kağıttan Okumaya Karşı Ekrandan Okuma: Literatürün Eleştirel Bir İncelemesi] *Ergonomics*, 35(10), 1297-1326.
- Edited By Michael Grahame Moore And William G. Anderson. Mahwah, New Jersey, London: Lawrence Erlbaum Associates, Publishers, (2003).
- E-Kitap Satışı Basılı Kitabı Geçti! (2010., [Http://Www.Ntv.Com.Tr/Arsiv/ld/25116231](http://www.ntv.com.tr/arsiv/ld/25116231), Adresinden 25.06.2015 Tarihinde Alınmıştır.
- Ferguson, C. (2008). Technology left behind the kindle fire still burns, *against the grain*, 20(5), 88-9.
- Fox, Edward A. (1998). The future of electronic Publishing, Scholarship In The Electronic Worldseminar Of April 13.
- Forman, D v.d. (2002), "E-learning and education diversity", *Nurse Education Today*, 22, S. 76-82.
- Garrison, R.D. (1990). An analysis and evaluation of audio teleconferencing to facilitate education at a distance. *The American Journal Of Distance Education*, 4(3): 13-24.

Garrison, R.D. (2003). Self-directed learning and distance education. handbook of distance education. Edited By Michael Grahame Moore And William G. Anderson. Mahwah, New Jersey, London: Lawrence Erlbaum Associates, Publishers,

Gülcü, A., Solak, M., Aydın S. Ve Koçak, Ö. (2013). İlköğretimde görev yapan branş öğretmenlerinin eğitimde teknoloji kullanımına ilişkin görüşleri. International Periodical For The Languages, Literature And History Of Turkish Or Turkic 8(6), 195-213.

Güney, Z. (2007). *Etkileşimli elektronik kitapla öğretimin öğrenci başarısına etkisi*, Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Ghosh, T. B. (2004) "E-books: its accessibility, problems and prospects in context to science & technology libraries in india" Proceedings 50th All India library Conference (ILA) Of Indian Library Association On Knowledge organization In Digital Environment In Libraries (KODEL): Introspect And Prospect, India.

Gregory, C.L. (2008). "But I want a real book" an investigation of undergraduates' usage and attitudes toward electronic books, Reference And User Services Quarterly, 47, 3, 266-273.

Grimshaw. S., Dungworth. N., uzemMcknight. C., ve Morris. A. (2007). *electronic books: children's reading and comprehension. British Journal Of Educational Technology. 38,4 USA.*

Hart, M. (1992), "Gutenberg: The History and philosophy of project gutenber",

Www.Gutenberg.Org/Wiki/Gutenberg:The History And Philosophy Of Project Gutenberg By Michael Hart
Http://Blog.Enygmatic.Com/2009/06/07/De-Mystifying-E-Book-Readers-Part-1 Adresinden 07 05 2015 Tarihinde Alınmıştır.

- Halis, İ. (2001). Öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme. Konya: Mikro Yayınları.
- Hillesund, T. (2007). "Reading books in the digital age subsequent to amazon, Google And Thelong Tail", First Monday, 12/9
- Kale, M. (2006). "İlköğretim bölümü öğretim elemanlarının, öğretim teknoloji ve materyallerini kullanma becerilerinin, öğrenci görüşlerine göre değerlendirilmesi" Gazi Üniversitesi, Ulusal Sınıf Öğretmenliği Kongresi, S.: 351-366, Ankara: Kök Yayıncılık, 2. Cilt.
- Kamphuis, J. (1991). Satisfaction with books: some empirical findings. *Poetics*, 20, 471-485.
- Kruse, K. (2004), "Using the web for learning: advantages and disadvantages" [Http://Www.ELearningguru.Com/Articles/Art1_9.Htm](http://www.ELearningguru.Com/Articles/Art1_9.Htm). Adresinden 26 06 2015 Tarihinde Alınmıştır.
- Kropman, M., Schoch, H.P. ve Teoh, H.Y. (2004). An experience in e-learning: Using An Electronic Textbook. [Http://Www.Ascilite.Org.Au/Conferences/Perth04/Procs/Pdf/Kropman.Pdf](http://www.ascilite.Org.Au/Conferences/Perth04/Procs/Pdf/Kropman.Pdf) Adresinden 10 05 2015 Tarihinde Alınmıştır.
- Landoni, M., Wilson, R., & Gibb, F. (2000). From the visual book to the web book: the importance of design. *MCB University Press*, S. 6.
- Lam, P., Lam, S.L., Lam, J. ve Mcnaught, C. (2009). Usability and usefulness of ebooks on ppcs: how students' *Opinions Vary Over Time*, *Australasian Journal Of Educational Technology*, 25, 1, 30-44.
- Larson, Eva Lotta Cecilia (2007) "A case study exploring the "new literacies" during a fifth-grade electronic reading workshop", Dissertation, Kansas State Universtiy,
- Lebert, M. (2009). A short history of e-books. NEF, University Of Toronto.

- Levine-Clark, M. (2006). Electronic book usage: a survey at the university of denver, *Libraries And The Academy*, 6, 3, 285-299.
- Lotrean, L. M. F., Mocean, F., Laza, V. And Poledna, S. (2009). The role of information technology in health education: Strengths And Weaknesses. S. Vlad ve A.I. Nicu (Yay. Haz.). MEDITECH 2009, IFMBE Proceedings 26 İçinde (Ss. 73-76). Netherlands: Springer
- Lowgren, J. (2013). interaction design brief intro. In: Soegaard, Mads and Dam, Rikke Friis (Eds.). "The Encyclopedia Of Human - Computer Interaction, 2nd Ed.". Aarhus, Denmark: The Interaction Design Foundation. Available Online At [Http://Www.Interactiondesign.Org/Encyclopedia/Interaction_Design](http://www.interactiondesign.org/encyclopedia/interaction_design.html). Html Adresinden 13 05 2015 Tarihinde Alınmıştır.
- Jung, S.M. ve Lim, K.B. (2009). Leading future education: development of digital textbooks in korea, 12th UNESCO-APEID International Conference Quality Innovations For Teaching And Learning, Bangkok, Thailand, 24-26 March 2009.
- Johnson, L., Smith, R., Willis, H., Levine, A., And Haywood, K., (2011). The 2011 horizon report. austin, Texas: The New Media Consortium. [Http://Www.Nmc.Org/System/Files/Pubs/1316814265/2011-Horizon-Report%282%29.Pdf](http://www.nmc.org/system/files/pubs/1316814265/2011-Horizon-Report%282%29.pdf) Adresinden 15 05 2015 Tarihinde Alınmıştır.
- Keser, H. (2005). İnsan bilgisayar etkilesimi ve sağlığa etkisi. Ankara:Nobel Yayınları.
- Kurulgan, M., Argan,A. (2006). Yeni kitap seçiminde etkili olan biçimsel faktörlerin okuyucu perspektifinde değerlendirilmesi. *Bilgi Dünyası* 7(2),230-249.
- Ireland, G.V. And Woollerton, M. (2010). "The impact of the ipad on education",*Journal Of Bunkyo Gakuin University*, 10 (2010), Pp.31 48.

- Ismail, R. ve Zainab, A.N. (2007). Factors related to e-books use amongst it students, International Conference On Library And Inform
- Itzkovitch, A. (2012). Interactive ebook apps: the reinvention of reading and interactivity, UXMAGAZINE, Article No:816,149 <http://uxmag.com/articles/interactive-ebook-apps-the-reinvention-of-reading-and-interactivity> adresinden 09 06 2015 tarihinde alınmıştır.
- İşman, A. (1999). Uzaktan eğitim: EDOK Uzaktan Eğitim Merkezi, Birinci Uzaktan Eğitim Sempozyumu 15-16 Kasım, 93-101 Ss. Ankara, Kara Kuvvetleri Eğitim Doktrin Komutanlığı.
- Matas, M. (2011). *A next-generation digital book*. TED: Talks In Less Than Six Minutes. ([Http://Www.Ted.Com/Talks/Mike_Matas.Html](http://www.Ted.Com/Talks/Mike_Matas.Html) Adresinden 05.11.2012 Tarihinde Alınmıştır.
- Martinez, . Torres, M.R., Toral Marin, S.L., Garcia, F.B., Vazquez, S.G., Oliva, M.A. ve Torres, T. (2006). A technology acceptance of elearning tools used in practical laboratory teaching, According To The European Higher Education Area, *Behavior And Information Technology*, 1-11.Ss.
- Mcconville, S. A., & Lane, A. M. (2006). Using On-line video clips to enhance self-efficacy toward dealing with difficult situations among nursing students. *Nurse Educationtoday*, 26(3), 200-208.
- Mcfall, R. (2005). Electronic textbooks that transform how textbooks are used, *The Electronic Library*, 23, 1, 72-81.
- Mutlu,E.,Gülen, F., ve Dinçer,D. (2007). "Açıköğretim e-öğrenme yapım ve sunum altyapısı" Akademik Bilişim 2007 Dumlupınar Üniversitesi, Kütahya 31 Ocak-2 Şubat 2007.
- Moore, M., & Kearsley, G. (2005). Distance education: a system view. Canada: Wadsworth.

Önder, I. (2010). *E-kitap olgusu ve türkiye’de durum*. Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Özbek, A. (2014). "Açık ve uzaktan öğrenmenin günümüzdeki durumu" *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi Journal Of Research In Education And Teaching* Ağustos 2014 Cilt: 3 Sayı: 3 Makale No: 14 Issn: 2146-9199

Özdamlı, F., Bicen, H., Hürsen, Ç., Çavuş, N., Özçınar, Z., Etcı, C., Erçağ, E., Ekizoğlu, N., Sakallı, M., & Tuncay, N. (2011). "Öğretim teknolojileri ve materyal tasarımı", Uzunboylu, H. (Ed). Pegem Yayıncılık, 2. Baskı, Ankara.

Perkins, I.M. ve Johanson, G., (2009). New texts in old pedagogies; use of electronic books by undergraduates, Australian Library And Information Association (ALIA) 14th Exhibition And Conference, 20-22 January, Sydney.

Robson, R. (1999). "Object oriented instructional design and applications to the web" World Conference On Educational Media And Technology, 1999 ISBN 978-1-880094-35-8 Publisher: Association For The Advancement Of Computing In Education (AACE), United States.

http://www.editlib.org/index.cfm?fuseaction=reader.viewabstract&paper_id=6631&from=newdl&a=1 adresinden 07 06 2015 tarihinde alınmıştır.

Rao, S.S. (2005). "Electronic books: their integration into library and information centers" *Electronic Library*, VL.23, NO.1, P.116-140.(ISI) *Reading Skills For University*. (1997). 20 Ekim 2007 Tarihinde <http://www.nwcc.bc.ca/lrc/skills.cfm> adresinden 25.06.2015 tarihinde alınmıştır.

Rukancı, F, Anameriç, H, (2003). E-kitap teknolojisi ve kullanımı, *Türk Kütüphaneciliği* 17(2), 147-166.

- Ruiji, L. (2012). The development on multimedia teaching resources based on information processing theory. *International Journal Of Advancements In Computing Technology*, 4(2), 58-64.
- Rosenberg, M. J. (2001a). E-learning. strategies for delivering knowledge in the digital age. New York: McGraw-Hill.
- Rosenberg, M. J. (2001b). E-learning. strategies for delivering knowledge in the digital age. New York: McGraw-Hill.
- Sarıtaş, M. (2007). "Öğretimde yararlanılan araç-gereçlerin sınıflandırılması", (Ed Mustafa, S), Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı (1. Baskı). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Schwartzman, R. ve Tuttle, H.V. (2002). What can online course components teach about instruction and learning? *Journal Of Instructional Psychology*, 29, 3, 179-188.
- Schlosser, L., & Simonson, M. (2006). Distance education: definition and glossary of terms, (2. Baskı). Bloomington. Association For Educational Communications And Technology. Toprakçı, E., Ersoy, M.: "Uzaktan Öğretimde Öğretmen"
- Selvi, İ.İ. (1998). Okuma alışkanlığı. *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Kütüphanecilik Dergisi*, 4, 165-178.
- Shiratuiddin, N., Landoni, M., Gibb, F. ve Hassan, S. (2003). E-Book technology and its potential applications in distance education, *Journal Of Digital Information*, 3, 4.
- Soules, A. (2008). New types of e-books, e-book issues, and implications for the future, *The Acquisitions Librarian*, 19, 3, 367-388.
- Soydan, E. (2012). E-kitap teknolojisi ve basılı kitabın geleceği. *Batman University Journal Of Life Sciences*, 1(1), 389-399.

- Tezer, M., & Bicen, H. (2008). Üniversite öğretim elemanlarının e-öğretim sistemlerine yönelik hazır bulunuşluğu. *International Educational Technology Conference* (pp. 6-9).
- Toprakçı, E., ve Ersoy, M. (2008), *II. Uluslararası Bilgisayara Ve Öğretim Teknolojileri Sempozyumu*, Kuşadası, İzmir, Türkiye, 16-18 Nisan, (2008) 1-10.
- Tahiroglu, A.Y., Celik, G.G., Uzel, M., Ozcan, N., & Avcı, A. (2008). internet use among turkish adolescents. *Cyber Psychology & Behavior*, 11(5), 537-543.
- Tosun, N. (2014). A Study On Reading Printed Booksor E-Books: Reason For Student Teachers Preferences. *TOJET: The Turkish Online Journal Of Educational Technology*, 13(1), 21-29
- O'Toole, J.M. ve Absalom, D.J. (2003). The impact of blended learning on student outcomes: is there room on the horse for two? *Journal Of Educational Media*, 28, 2-3, 179-190.
- Oxford, (2012). Oxford Dictionaries. <http://oxforddictionaries.com/definition/english/e-book>; adresinden 01.09.2012 tarihinde alınmıştır.
- Uçar, T.F. (2004). *Görsel İletişim ve Grafik Tasarım, İnkılap Kitabevi* (2004) 4,S.168, İstanbul.
- Uçar, T.F. (Ed.) (2013). *Görsel Kültür*, Anadolu Üniversitesi Yayınları (2013) 2,S.168, Ankara.
- Urdan, T. A. ve Weggen, C. C. (2000). Corporate e-learning: exploring a new frontier. *Wwwlib.Umi.Com*

Yıldırım, G., Karaman, S., Çelik, E., Esgice, M., (2014). *A literature review: e-book readers'using experience 5th International Computer & Instructional Technologiessymposium*,22-24. https://scholar.google.com.tr/citations?view_op=view_citation&hl=tr&user=5wrpn2aaaaaj&citation_for_view=5wrpn2aaaaaj:qjmakfhdy7sc adresinden 10 06 2015 tarihinde alınmıştır.

Yıldırım, G. (2014). *"Tablet bilgisayarlaraya yönelik geliştirilen e-kitapların video ile zenginleştirilmesi süreci: bir tasarım tabanlı araştırma* Doktora Tezi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Anabilim Dalı,Erzurum

Zan, B.U. (2006). *"Derleme olgusu ve elektronik yayınlar"*, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

EKLER

EK 1. Bilgisayar Sistemi Gereksinimleri

Bu uygulamayı geliştirebilmek için bilgisayar sistemi gereksinimleri:

- Microsoft Windows XP/Vista/7/8
- 32 kbps ya da daha hızlı internet bağlantısı
- 128 Mb RAM
- Pentium 4 İşlemci
- 1 GB boş sabit disk alanı
- Kablosuz Bağlantı (Bluetooth)

EK 2. Android Telefon Sistemi Gereksinimleri

Bu uygulamayı yükleyebilmek ve kullanabilmek için telefon sisteminin gereksinimleri:

- ☐ İyi bir çözünürlük için büyük ekran: HD Super AMOLED, 4,8" veya 5,55")
- ☐ Güçlü bir işlemci: Dört Çekirdekli İşlemci, 1,4 GHz İşlemci Hızı)
- ☐ Sorunsuz, yüksek çözünürlüklü ses video ile oynatma: Full HD (1080p) Video Kaydı ve Oynatma.
- ☐ Sorunsuz, yüksek çözünürlüklü ses: MP3, WMA...
- ☐ İşletim Sistemi Android 4.0 veya daha yeni bir sürüm
- ☐ Bluetooth teknolojisi
- ☐ Wi-Fi Direct mevcut
- ☐ USB Bağlantısı
- ☐ Yazılım (Mobil Office uygulamaları)

EK 3. İOS Telefon Sistemi Gereksinimleri

Bu uygulamayı yükleyebilmek ve kullanabilmek için telefon sisteminin gereksinimleri:

- İyi bir çözünürlük için büyük ekran: Retina HD ekran IPS teknolojisine sahip 4.7 inç (diyagonal) arkadan aydınlatmalı geniş LED Multi-Touch ekran
- 64 bit mimariye sahip A8 çip M8 yardımcı hareket işlemcisi
- 1080p HD video kaydı (30 fps veya 60 fps)
- Sorunsuz, yüksek çözünürlüklü ses: MP3, WMA...
- İşletim Sistemi iOS 8veya daha yeni bir sürüm
- Bluetooth teknolojisi
- Wi-Fi Direct mevcut
- USB Bağlantısı
- Yazılım (Mobil Office uygulamaları)

EK 4. E-KİTAP VE KULLANIMINA İLİŞKİN ÖĞRETMEN ADAYLARININ GÖRÜŞ ANKETİ

Sevgili Öğrenci,

Size uygun olan seçeneği işaretlemeniz (X) yeterli olacaktır. Bu ankette verilen görüşler sadece araştırma için kullanılacaktır.

Göstereceğiniz ilgi ve vereceğiniz samimi cevaplardan dolayı sizlere teşekkür ederiz.

Erkan BAL

E-KİTAP VE KULLANIMINA İLİŞKİN ÖĞRETMEN ADAYLARININ GÖRÜŞ ANKETİ		KESİNLİKLE KATILMIYORUM	KATILMIYORUM	KARARSIZIM	KATILIYORUM	KESİNLİKLE KATILIYORUM
1	E-Kitap Okuma Alışkanlığını Olumlu Etkiler					
2	E-Kitap Derse Aktif Katılımı Sağlar					
3	E-Kitap Derse Olan İlgiyi Artırır					
4	E-Kitap Sıkıcı Değildir					
5	E- Kitap Öğrenmeyi Kolaylaştırır					
6	E-Kitap Derse Olan Motiveyi Artırır					
7	E-Kitap Hızlı Öğrenmeyi Sağlar					
8	Tüm Dersler İçin E-Kitap Uygulamasını Tercih Ederim					
9	Sınav Başarısını Olumlu Etkiler					
10	Bireysel Çalışmada Etkilidir					
11	İşbirlikli Çalışmada Etkilidir					
12	Basılı Kitaplara Göre Konulara Ulaşım Daha Kolaydır					
13	Basılı Kitaplara Göre Görseller Daha Fazla Ve Daha Etkilidir					

14	Basılı Kitaplara Göre E-Kitap Daha Teknolojik Ve Daha Yenilikçidir					
15	Basılı Kitaplara Göre E-Kitap Kolay Ulaşılabilir,Kolay Taşınılabilir Ve Kolay Saklanılabilir					
16	Sayfa Düzeni Sade Ve Dikkat Dağıtıcı Değildir					
17	Sayfa Düzeni Okumayı Kolaylaştırıcıdır					
18	Renkler Göz Yormayacak Renklerden Seçilmiştir					

19	Renkler İçerikle Uyumluluk Göstermektedir					
20	Yazılar Düzenli Ve İçeriğe Uygun Tasarlanmıştır					
21	Yazılar Kolay Okunabilir Ve Göz Yorucu Değildir					
22	Görseller İçerikle Uyumludur					
23	Görseller Öğrenmeyi Kolaylaştırmıştır					
24	Videoların Konumları İçerikle Uyumludur					
25	Videolar Yüksek Görüntü Ve Ses Kalitesine Sahiptir					